

Izhaja vsak petek. — Izdaja Casopisno založniško podjetje »Primorski tisk« Koper. — Naslov uredništva in uprave: Koper, Cankarjeva ulica 1, telefon 170 — Posamezni izvod 10 din. — Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3,5 dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. — Rokopisov ne vračamo.

Zaključene so XII. grafične športne igre Slovenije v Kopru

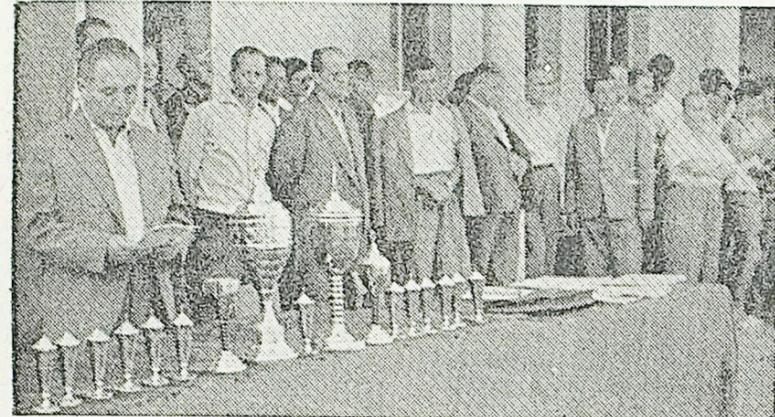
Zrcalo skrbi za zdravje človeka-delavca

Minulo nedeljo dopoldne so bile na slovesen način zaključene letošnje XII. letne športne igre grafičnih delavcev Slovenije. Kopr-

vzrokov (neprimerni delovni prostori in pogoji, stanovanjske razmere, zasedba delovnih mest z delavci iz kmečke okolice Kopra

iger, okrajnim sekretarjem Albertom Jakopičem-Kajtimirov na čelu. Vsem izreka prireditveni odbor, in z njim vsi grafični delavci, najpristronejšo zahvalo!

Več o samih igrah preberite na 5. in 7. strani današnje številke Slovenskega Jadrana.

Častni pokrovitelj XII. grafičnih športnih iger Slovenije, sekretar OK ZKJ Koper Albert Jakopič-Kajtimir pozdravlja pred začetkom iger na koprskem stadionu zbrane člane sindikata grafičarjev iz vse Slovenije

ski stadion ter druga športna igrišča in dvorane v našem mestu ter v Izoli so bili tri dni priča športnih tekmovanj med grafiki Slovenije. Najboljši izkupiček so na koncu pobrali Mariborčani (Mariborska tiskarna), drugi so bili Celjani (ČP Celjski tisk), tretji pa Ljubljancani (CZP Delo). Med skupaj 14 ekipami so se domači gostitelji (CZP Primorski tisk) uvrstili na deveto mesto, kar je precejšen uspeh, če upoštevamo, da je to mlad grafični kolektiv, ki se je zaradi raznih

itd.) komaj konsolidiral in še ni imel organizirane sindikalne dejavnosti tudi na športnem področju. Vsekakor so letošnje igre dobra šola in njene izkušnje bo mladi kolektiv, ki letos slavi deseto obletnico obstoja koprskeske tiskarne, s pridom uporabil po preselitvi v nove delovne prostore pod konec leta.

Od začetka do konca so grafične igre z zanimanjem in skrbjo spremljali tudi športni in drugi javni delavci koprskega okraja s častnim pokroviteljem letošnjih

Vloženim sredstvom in naporom SLEDIJO OTIPLJIVI USPEHI V KMETIJSTVU

Posvetovanje predstavnikov občin koprskega okraja o stanju na naših poljih, v vinogradih in sadovnjakih ter živinskih hlevih

Pod predsedstvom predsednika OLO Koper Albina Dujsca je bilo minuli teden v Kopru posvetovanje predsednikov občinskih ljudskih odborov našega okraja o raznih vprašanih s področja kmetijstva. Udeleženci posvetovanja, med katerimi sta bila tudi podpredsednik OZZ Koper tovariša Albin Simič in direktor Zavoda za pospeševanje kmetijstva inž. Franček Pajenk, so nanizali vrsto uspehov, ki so jih dosegla kmetijska posestva in kmetijske zadruge v izvajanju letošnjega družbenega plana in petletnega perspektivnega gospodarskega načrta, kakor tudi pomanjkljivosti v delu posameznih kmetijskih organizacij.

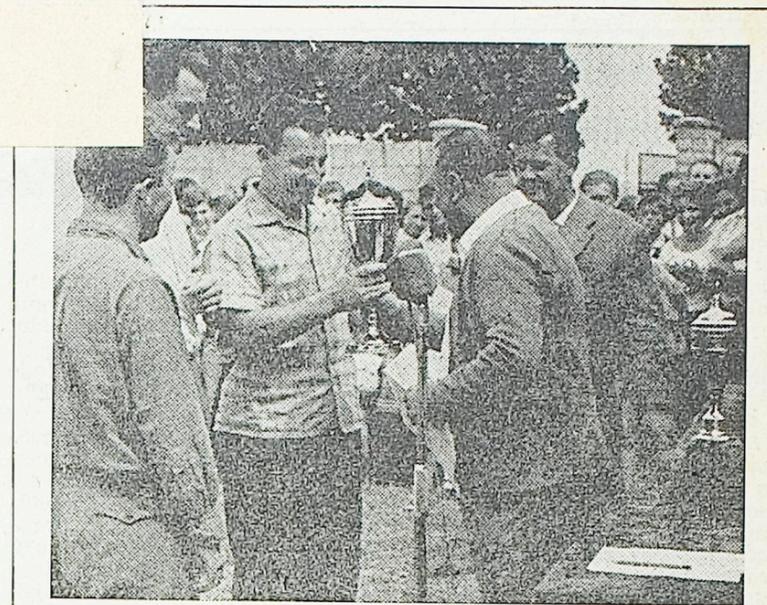
Vse kaže, da bo kmetijstvo našega okraja tudi letos presešlo planske naloge in da bo možno perspektivni petletni načrt kmetijstva doseči konec prihodnjega leta. To pa narekuje, da se že danes lotijo vodstva kmetijskih gospodarskih organizacij priprav za sestavo bodočih programov dela. Zelo razveseljuje je nam-

reč dejstvo, da so v nekaterih predelih že uspeli pridelati 40 vagonov grozdja na hektar in so celo pripravili vse za vzrejo do 45 glav živine na ha. To je posledica temeljitega koriščenja najodobnejših agrotehničnih ukrepov, realnega planiranja proizvodnje in uvajanja kooperacijskih odnosov. Danes je že popolnoma jasno, da je na Postojnskem in Sežanskem najbolj donosna kmetijska panoga živinoreja in da so v obalnih občinah izredno ugodni pogoji za kar najbolj intenzivno vrtnarstvo ob istočasnem pospeševanju živinoreje.

Se večji uspehi pa bodo doseženi, ko bodo dozoreli pogoji za formiranje kmetijske kombinata v obalnem področju. Tak kombinat, sestavljen z združitvijo kmetijskih posestev in podjetij bo s sodelovanjem kmetijskih združenj in individualnih proizvajalcev imel močnejšo ekonomsko osnovo, kar bo v veliki meri vplivalo na večjo proizvodnjo in na znižanje cen kmetijskih pridelkov.

Predsedniki občin so na tem posvetovanju podrobno razpravljali tudi o izdelavi investicijskih programov ter so prišli do enotnega sklepa: programi naj bodo čim bolj temeljito izdelani pod nadzorstvom in v izvedbi Zavoda za pospeševanje kmetijstva, projektant pa mora prevzeti vso moralno odgovornost, da bo realizacija programa gospodarsko koristna. V tej zvezi je bilo osvojeno tudi stališče, da ne sme nihče samovoljno spreminjati plana, ker takšna dejanja močno škodujejo izvajanju osnovnih smernic, ki jih narekuje načrtan razvoj kmetijstva. Ob zaključku posvetovanja pa je bilo tudi govora o zbiranju in trošenju finančnih sredstev pod posebnim nadzorstvom obalnih ter zadržinskih organov, kajti za ostvartev velikih nalog, ki jih mora izpolniti naše kmetijstvo, bodo potrebne znatne investicije, ki pa se bodo kaj kmalu dobro obrestovale.

Sič

Ob zaključku XII. grafičnih športnih iger Slovenije v Kopru so zmogovalec ekipe in posamezni uspešni tekmovalci prejeli lepe nagrade, diplome, pohvale in pokale. Na sliki: tehnični vodja iger Maks Kotnik predaja najvišje priznanje zmogovalni sindikalni ekipi Mariborske tiskarne. Druga je bila ekipa Celjskega tiska, tretja pa ekipa CZP Delo iz Ljubljane. Prihodnje leto pa na svidenje v Ljubljani!

Končal se je tudi IV. republiški festival kmetijskih strojnikov

Izreden uspeh traktoristov

V Kopru je bil 28., 29. in 30. avgusta IV. republiški festival kmetijskega strojništva, ki se ga je udeležilo več kot 70 zmogovalec okrajnih tekmovanj v kmetijskem strojništvu. Tekmovalci-traktoristi so v teh dneh dokazali pred komisijami in pred številnim občinstvom, da so resnični mojstri v upravljanju traktorjev in v poznavanju številnih predpisov s področja kmetijskega strojništva.

Med ekipami starejših traktoristov so bili najboljši Celjani. Janko Smeh, Rado Brglez in Anton Lenjič so zbrali 1050 točk in tako osvojili prvo mesto ter lepe nagrade. Na drugo mesto so se uvrstili Mariborčani, na tretje pa I. mesto iz Ljubljane. Celjani so bili zmogovalec tudi v skupini mladih zadržnikov, saj so Ivan Ločičnik, Slavko Hojzar ter Boris Srebotnjak zbrali 667 točk in so pustili za seboj Mariborčane in Novomeščane. Od posameznikov velja pohvaliti Celjane Janka Smeha, ki je postal republiški prvak in bo moral na bližnjem zveznem tekmovanju braniti lani osvojeni naslov zveznega prvaka v traktorstvu. Republiški mladinski prvak je tudi Celjan, Ivan Ločičnik, medtem ko je prvo mesto v globokem oranju zasedel Franc Brancelj iz Murske Sobotice. Lepe uspehe so dosegli tudi tekmovalci iz obeh primorskih okrajev, vendar pa marsikdaj niso bili kos bolj izvežbanim trakto-

ristom iz drugih predelov Slovenije. Razen tekmovanja je posebno pozornost vzbudilo zborovanje tekmovalcev, ki je bilo v koprski gledališki dvorani v petek zvečer. Na njem so inž. Janez Perovšek, inž. Tone Marolt, kot kmetijska strokovnjaka in

predstavnika republiških kmetijsko-strojniških forumov pri Glavnem odboru Ljudske tehnike Slovenije, in predstavnik sindikata kmetijskih delavcev Slovenije Franc Martinc govorili o pomenu in vlogi kmetijske mehanizacije za dosledno izpolnjevanje perspektivnih nalog našega kmetijstva.

Potem ko je predsednik kmetijsko-tehnične komisije pri Glavnem odboru Ljudske tehnike Slovenije inž. Tone Marolt razglasil rezultate tekmovanja ter podelil zmogovalcem pokale in praktična darila, je predsednik Okrajnega ljudskega odbora Koper Albin Dujsca priredil v hotelu »Galeb« v Kopru sprejem za tekmovalce. Sprejema so se udeležili med drugim tudi član Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Julij Beltram, predsednik Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo Slovenije Maks Krnelj, predsednik GO Ljudske tehnike Slovenije Milko Goršič, sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik upravnega odbora Industrije motorjev in traktorjev v Rakovici Vladimir Pečikoza in predsedniki okrajnih zadržinskih zvez ter drugih zadržinskih organizacij Slovenije, ki so pohvalili strokovno usposobljenost tekmovalcev in brezhitno organizacijo, ki sta jo izvedla kmetijsko-tehnična komisija Ljudske tehnike za okraj Koper ter republiška kmetijsko-tehnična komisija pri GO LTS. Nemajhno zaslugo, da je to tekmovanje doseglo zeleni smoter, pa ima predvsem predsednik delovnega odbora za izvedbo IV. republiškega festivala kmetijskega strojništva, direktor okrajnega Zavoda za pospeševanje kmetijstva v Kopru inž. Franček Pajenk, ki je v svojih govorih ob začetku in zaključku med drugim še posebej poudaril, da se kmetovalci vse bolj zavedajo koristnosti uporabljanja najbolj sodobnih agrotehničnih sredstev za nadaljnji, hitrejši razvoj jugoslovanskega kmetijstva.

Na zgornji sliki inž. Franček Pajenk pozdravlja udeležence IV. republiškega tekmovanja traktoristov, na srednji traktoristi tekmujejo na ploščadi starega koprskega pristanišča, na spodnji pa so najboljši tekmovalci okoli pokalov in plaket, ki so si jih pridobili s svojim znanjem

Prvenstvo XVII. distrikta jadrnic »Star«

Več tisoč gledalcev

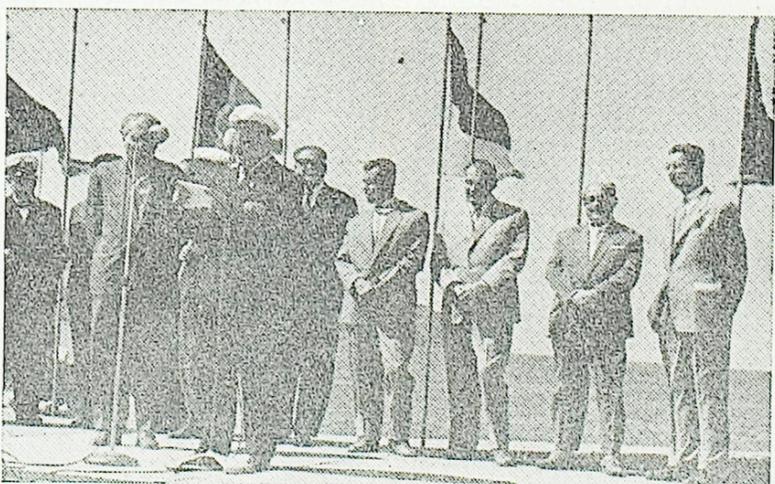
z zanimanjem spremlja največjo tovrstno mednarodno prireditev v koprskem zalivu

V ponedeljek ob enajstih je bila na koprskem pomolu slovesna otvoritev prvenstva XVII. distrikta jadrnic STAR. Ob igranju državnih himen so dvignili na jambore zastave štirih držav udeleženci: Švice, Avstrije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Nad 50 tekmovalcev so pozdravili

zastopniki koprskih oblasti in športnih organizacij ter jim zaželeli prijetno bivanje na slovenski obali. V krajšem nagovoru sta jim zaželela dobrodošlico in mnogo tekmovalnih uspehov predsednik koprskeske občine Miran Bertok in kapetan slovenske flote jadrnic STAR Vinko Znidaršič. Nato je odprl tekmovanje v imenu generalnega odbora sekretar XVII. distrikta g. Walter Vettori, ki je izrazil zadovoljstvo, da je to tekmovanje v Jugoslaviji ter se zahvalil za lep sprejem.

Popoldne ob štirinajsti uri je bil start prve regate. Devetindvajset jadrnic (to se pravi vse prijavljene razen ene) se je spustilo v boj z burjo in valovi. Ze v prvi regati je bilo očitno, da je večšina šele prvi pogoj za uspeh. V tako močni konkurenci je treba imeti tudi tehnično najmodernejše opremljeno jadrnico. Odlični Koprčan Fafangel je bil na primer nekaj časa med vodečimi, toda pozneje se mu je zlomilo krmilo in je moral odstopiti. Iz podobnih razlogov sta odstopila tudi druga dva člana slovenske flote, tako da se je nastop slovenske flote v prvi regati končal nespešno.

Do zaključka redakcije smo prejeli še izide druge in tretje regate. V obeh so se spet uveljavili Švicarji, tako da lahko skoraj z gotovostjo rečemo, da bodo prvi dve ali tri mesta pripadala njim. Odlični Švicar Bernet je s svojo jadrnico Cha-cha 3 zmagal tudi v drugi in tretji regati ter mu bo priborjena prednost najbrž zadostala za osvojitve naslova prvaka XVII. distrikta.

Kapitan slovenske flote jadrnic STAR Vinko Znidaršič med pozdravnim govorom ob otvoritvi letošnjega tekmovanja teh jadrnic XVII. distrikta (v njem so razen Jugoslavije še Zah. Nemčija, Švica in Avstrija) minuli ponedeljek v koprskem pristanišču

Vaša kri rešuje življenja

Tudi letos bo Okrajni odbor Rdečega križa v Kopru organiziral na področju našega okraja krvodajalsko akcijo, ki bo trajala od 1. do 24. septembra po naslednjem razporedju: 1. in 2. septembra v Postojni, 3. in 4. septembra v Ilirski Bistrici, 9., 10. in 11. septembra v Sežani, 15., 16., 17. in 18. septembra v Kopru, 22. in 23. septembra v Izoli, 24. septembra v Piranu in 25. septembra v Hrpe-ljah.

Novi dosežki v medicinski znanosti, ki so odkrili možnosti široke uporabe krvi v boju za človeška življenja in za zdravljenje bolnikov, so dali pobudo za organiziranje stalnih prostovoljnih krvodajalskih akcij. Vsakodnevne prometne in česte obratne nesreče, potrebe bolnišnic po transfuzijah krvi, ko le z njimi lahko rešimo življenja sohranjenih narekujejo, da vsi prebivalci sodelujejo pri tej nadsvetovni človečanski akciji.

Nihče izmed nas ne ve, kaj se mu

lahko pripeti: nesreča ali težko obolenje. Vemo pa, da ponesrečenec ali bolnik marsikdaj potrebuje kri drugoga in zato je dolžnost vsakega za krvodajalstvo sposobnega, da daruje svojo kri pomoči potrebnim. Kri je nenadomestljiv vir zdravja in ozdravljenja in prav je, če se tega zavemo sedaj, ko smo sposobni brez škode za lastno zdravje oddati nekaj te dragocene tekočine na razpolago bolnišnicam.

Sedanji podatki kažejo, da bo v našem okraju do 24. septembra prostovoljno oddalo kri najmanj 3000 prebivalcev: delavcev, kmetov, uslužbencev, mladih in mladincev. Vse zbrano kri bo Zavod za transfuzijo krvi Slovenije iz Ljubljane dal na razpolago našim bolnišnicam in in mogrede omenjeno tudi znatne količine bolnišnicam v Kopru, Izoli in Piranu, kjer so kirurški in ginekološko-porodniški oddelki, kjer je vedno mnogo bolnikov, ki nujno potrebujejo kri plemenitega krvodajalca.

GOSPODARSKI KOMENTAR

O življenjski ravni

V enem prejšnjih komentarjev smo govorili o tem, da se morajo letošnji ugodni rezultati gospodarskega razvoja poznati na dvigu življenjske ravni našega prebivalstva, to je na zboljšanju njegovega življenjskega položaja. To je tudi cilj naše gospodarske politike in za dosego tega cilja so bili in bodo sprejeti številni ukrepi, ki naj bi pospešili razvoj v tej smeri.

Seveda bi želeli konkretnih podatkov v tej smeri in dokazov, da se gospodarski položaj naših ljudi v resnici zboljšuje. Teh je mnogo in se jih je težko vseh dotakniti, saj zadevajo vsa področja gospodarskega življenja tako posamič kot v celoti. Za danes bi se dotaknili nekaterih podatkov, ki v številkah povedo koliko so v času prvih šestih mesecev v zadnjih letih porastli dohodki in izdatki prebivalstva, za kateri čas letos so znani uradni podatki. Skupno so tako n. pr. znašali prejemki prebivalstva v navedenih mesecih: l. 1957 412,3 milijarde, l. 1958 že 473,8, letos pa 545,6 milijard. Med prejemke štejemo plače in zasluzke sploh, pokojnine in invalidnine, odkup kmetijskih pridelkov, obrtniške in druge storitve in druge prejemke. Za nad 80 milijard so v tem času porastle plače in drugi zasluzki, za skoraj 20 pa pokojnine in invalidnine. Izdatki pa so se v istem času gibali v posameznih letih od 410,4 do 478,1 in dosegli letos 546,9 milijard. Pri tem moramo seveda všteti še nakupe na kredit, to je s potrošniškimi posojili, ki so se letos spet zelo povečali in to v primerjavi z lanskim letom do konca junija za nad 18 milijard. Znano je, da so bili lani izdani nekateri ukrepi, ki so negativno vplivali na porast teh kreditov, dočim so sedaj pogojno ugodnejši.

Omeniti je treba, da navedeni viri sredstev predstavljajo le del potrošnih sredstev v rokah prebivalstva. V ta je treba šteti poleg potrošniških kreditov in prejemov v gotovini tudi hranilne vloge. Po podatkih iz Narodne banke bi razpolagali prebivalci z več kot 775 milijardami ali za 120 milijard potrošnih sredstev več kot lani. To pa je vsekakor visoka vsota, ki lahko vpliva na potrošno in vseh področjih in kar je treba zlasti upoštevati ob uravnavanju industrijske proizvodnje.

Kot je bilo rečeno se navedeni podatki nanašajo na prvo polovico letošnjega leta. Takrat še niso bili znani uspehi letine in le delno uspehi na ostalih področjih gospodarskega delovanja. Ni dvoma, da bodo te številke v drugi letošnji polovici precej višje in se bo posebno zvišala postavka prejemkov iz odkupa kmetijskih pridelkov. Lani je bila ta postavka sorazmerno nizka zaradi slabše letine. Tudi sicer bodo podatki o drugih prejemkih višji, saj se je v tem času že izdatno dvignila proizvodnja in drugo. Porast prejemkov se kaže na tržišču, kjer vlada veliko povpraševanje po vseh vrstah potrošnega blaga in tako industrija kot uvoz komaj zadovoljujeta vse zahteve oziroma potrebe.

Odperto ostane vprašanje cen in njihovega gibanja, kajti ob dvigavanju cen, ki bi izčrpale povečanja dohodkov, bi navedeni uspehi ne imeli vsebine. Toda o tem enkrat prihodnjič s pripombo, da porast cen doslej ni bil tako velik, da bi ga bilo vredno omenjati, saj je v primerjavi z lanskim znašal le 1%.

NAPOVED VREMENA

Za čas od 4. do 11. septembra 1959. Za minul teden je bilo zelo značilno dokaj spremenljivo vreme, ki je sledilo vdorom hladnega in vlažnega zraka. Ta vdor je bil posledica ciklonov, ki so imeli znaten vpliv predvsem v zahodnih predelih Evrope, medtem ko na vzhodu njihovega vpliva ni bilo moč občutiti.

V prihodnjem tednu bo prevladovalo lepo vreme, s tem pa ni rečeno, da ne bo ponekod nekaj krajevnih padavin. Na splošno sicer lahko pričakujemo, da bo september v znamenju lepe jeseni — tople in le delno deževne.

Vremenoslovci menijo torej, da bo med 4. in 6. septembrom lepo, 7. in 8. ter 9. septembra nekoliko oblačno in rahlo deževno, po 10. septembru pa se bo vreme ponovno zboljšalo. Temperatura zraka bo v glavnem iznad 20 stopinj Celzija.

Sprejemki na SVETU

EISENHOWER V EVROPI

Predsednik ZDA Dwight Eisenhower je začel svoj obisk nekaterim evropskim državam v Bonnu, kjer se je prejšnji teden dva dni razgovarjal z zahodnonemškimi kanclerjem Adenauerjem. Nato je odpotoval v London. Z britanskim ministrom MacMillanom sta pet dni razpravljala o nekaterih problemih, ki zavirajo dobre odnose med Vzhodom in Zahodom in sta se tudi posvetovala v zvezi z bližnjim prihodom sovjetskega predsednika vlade Nikite Hruščeva v Washington. Glasnik Bele hiše Hagherthy pa je v tej zvezi dejal, da je namen Eisenhowerjevega obiska Adenauerju, Mac Millanu in de Gaulleu tudi najti enotno stališče Zahoda pred razgovori s Hruščevom. Omenil je tudi, da se bosta Eisenhower in Hruščev le »razgovarjala«, ne bosta pa se pogajala, ter da bo predsednik ZDA takoj sporočil zahodnim zaveznikom morebitne nove predloge Sovjetske zveze za ureditev razmer v svetu.

HRUŠČEV:

VSE JE PREMOSTLJIVO

Predsednik Sovjetske zveze Nikita Hruščev je v nedeljo na zborovanju v Vešenski med drugim omenil svoje potovanje v ZDA in

Zunanji minister Fidel Castrove Kube govori na panameriški konferenci v Santagu de Chile o karibskem problemu. Obtožil je sladkorne truste ZDA da se grobo vmešavajo v kubanske notranje zadeve z namenom, da bi vrgli sedanji Castrov režim, ki jim je odjedel bogate dividende.

je v svojem govoru dejal, da potuje v ZDA z dobrimi nameni, z gorečo željo, da bi prispeval svoj delež k popuščanju mednarodne napetosti in k okrepljeni miru v svetu. Rekel je tudi, da je vsakemu človeku z zdravim razumom popolnoma jasno, da z izboljšanjem sovjetsko-ameriških odnosov ne bodo pridobili velikih koristi samo narodi teh dveh držav, pač pa tudi ljudstva vseh tistih velikih in malih držav, ki ne želijo vojne, pač pa težijo po čvrstem in trajnem miru. »Vse zapreke so premostljive,« je dejal Hruščev, ki bo te dni odpotoval v ZDA.

NEHRU: TO JE AGRESIJA

Predsednik indijske vlade Nehru je te dni v parlamentu izjavil, da je vdor kitajskih čet v indijsko severovzhodno obmejno področje konkreten primer agresije. Kakor je znano, so čete LR Kitajske 25. avgusta zasedle nekaj predelov indijske pokrajine Landak v Kašmiru in so pri tem uporabljale tudi orožje. Predsednik indijske vlade Nehru pa v zvezi s tem dejal, naj bi spor rešili za okroglo mizo in ne z oboroženim spopadom.

Priateljstvo Piran - Kronberg

V mestu Kronberg in Taunus, v bližini Frankfurta v Zahodni Nemčiji, je bila pred časom konferenca predstavnikov združenih raznih držav. Med drugim so na konferenci sprejeli sklep, naj bi posamezna mesta sklenila posebna prijateljstva s sorodnimi mesti v drugih državah. Turistično mesto Kronberg kot gostitelj se je med prvimi zavzelo za uresničitev te zamisli in sklenilo navezati stike s kakšnim turističnim mestom v Jugoslaviji. Na nasvet dr. Marijana Dermastie, predsednika OLO Ljubljana, ki je bil delegat Jugoslavije na tej konferenci, se je Kronberg odločil za sprijateljitev s Piranom.

Letos julija je bil predsednik piranske občine Davorin Ferligoj povabljen v Kronberg zaradi prvih stikov med obema mestoma. V spremstvu Ada Cvirna, direktorja hotela »Palace« v Portorožu je bil nekaj dni gost mesta Kronberg in si je dober ogledal njegovo upravno in drugo ureditev. Hkrati je povabil predstavnike Kronberga, naj obiščejo Piran. V petek, 28. avgusta, zvečer so res prispeli v Portorož župan mesta Kronberg, g. dr. Günther Jacobi, občinski svetnik g. Heinrich Krug in odgovorni za turizem v Kronbergu, gospod Karl Müller. V soboto dopoldne so bili sprejeti na občini in tako dobili prvi vpogled v našo družbeno ureditev in upravni sistem. V naslednjih dneh so si zahodnonemški gostje ogledali razne objekte in delo v nekaterih gospodarskih organizacijah in se sploh seznanili z življenjem v piranski občini.

Prizadevanja in načrti postojnskih ljudi

Za uspešen razvoj turizma

Turizem je na Postojnskem zelo pomembna gospodarska panoga, česar se dobro zavedajo Občinski ljudski odbor in številne krajevne družbene organizacije. Na raznih sejah je turizem predmet obširnih razprav in zelo pomembno je bilo nedavno posvetovanje, ki ga je sklical Občinski ljudski odbor v Postojni in kateremu so prisostvovali razen članov občinskega sveta za blagovni promet in turizem še zastopniki Turistične zveze in Turističnega-otepeševalnega društva ter Gostinske zbornice za okraja Koper. Na tem posvetovanju je predsednik OBLO Postojna Jože Baša uvodoma podal nekaj smernic za sestavo programa za nadaljnji razvoj turizma na Postojnskem in Pivškem. Nato so obravnavali najprej slabo preskrbo s pitno vodo.

Občinski ljudski odbor je sicer pred leti investiral znatna finančna sredstva za ureditev vodovodnega omrežja, vendar je imel premalo denarja, da bi ga popolnoma obnovil. Zato je sedaj skoraj 40 odstotkov zajetja vode izgubljenih, kar predstavlja znatno gospodarsko škodo. Vodovodna napeljava na Postojnskem je bila zgrajena daleč pred prvo svetovno vojno, v času italijanske okupacije pa so jo le za silo obnovili tako, da so cevi polagali v kanale mestne kanalizacije. Te cevi vedno bolj rjavijo in vanje pronicava voda iz kanalizacije. To pa povzroča nevarnost za ljudsko zdravje. Sedaj je predvidena temeljita obnova vodovodnega omrežja in nekateri predlagajo zajetje vode v Planini pri jami, da bi imeli dovolj vode za Postojno in Pivško kotlino, razen tega pa bi lahko napravili pri Divači priključek Postojnskega vodovoda na Istrski vodovod.

Treba bo le zbrati denarna sredstva s pomočjo okraja in dobiti finančno pomoč tudi od republiškega ter zveznega Izvršnega sveta Ljudskih skupščin.

Mestna kanalizacija je bila zgrajena leta 1885 in danes je v Postojni mnogo stanovanjskih hiš, ki nimajo (Nadaljevanje na 6. strani)

PROSLAVE OBČINSKEGA PRAZNIKA V SEŽANI

V petek, 28. avgusta, so prebivalci sežanske komune praznovali svoj občinski praznik. Ob tej priložnosti so se spomnili prihoda prvih partizanov na Sežansko in ustanovitve odbora Osvobodilne fronte za Področje Krasa, ki je bila v Gornji Branici v avgustu leta 1941.

Proslave so se začele minuli petek s športnimi tekmovanji, nadaljevale pa so se v soboto s svečano akademijo, na kateri je govoril predsednik OBLO Sežana Janko Valentinčič o borbi primorskega ljudstva za svobodo ter za izgradnjo socializma v naši državi, in so se zaključile v nedeljo v Kazljah z odkritjem spominske plošče borcem NOB in žrtvam fašističnega terorja. Na vseh proslavah so nastopile tudi ljudskoprosvetne skupine sežanske občine.

Podrobnejše poročilo o proslavi občinskega praznika v Sežani bomo objavili v prihodnji številki.

OBVEŠTILO

Krajevni odbor Zveze borcev v Kazljah bo v nedeljo, 6. t. m., priredil v popoldanskih urah ljudsko rajanje, ki je zaradi dežja odpadlo minulo nedeljo. Čisti dobiček je namenjen kritju stroškov za postavitev spominske plošče borcem NOB ter žrtvam fašističnega terorja.

Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradarčič — Tiska tiskarna CZP Primorski tisk

Novice TRŽAŠKEGA

Pretekli teden se je sestal Izvršni odbor Delavske zbornice CGIL in je proučeval kritično stanje v ladjedelstvu spriču številnih odpustov delovne sile v obratih CRDA zaradi pomanjkanja naročil. Razpravljal je tudi o skrajšanju delovnega časa v Tržaškem arzenalu, o odpustih v nekaterih podjetjih in še o vrsti drugih vprašanj.

Izvršni odbor je mnenja, da ni moč upravičiti odpustov v ladjedelnici Felszegi na osnovi izjave, češ da je ta ukrep potreben zaradi pomanjkanja naročil, pač pa, da se za tem

skriva težnja vodstva podjetja, da bi skrčili število delavcev. Tisti pa, ki bi ostali pri podjetju, naj bi delali nadure. Zaradi tega vabi Delavska zbornica vse tržaške delavce na solidarnost z delavci v ladjedelnici Felszegi, med katerimi je 152, ki jih nameravajo odpustiti. Izvršni odbor Delavske zbornice CGIL predlaga, naj bi bili v delegaciji, ki bo zahtevala od ministrskega predsednika italijanske vlade učinkovito pomoč tržaškemu gospodarstvu, tudi predstavništvo sindikalnih organizacij.

Na Dunajskem velesejmu bodo letos razstavljala tudi tržaška podjetja. Ze ob otvoritvi, ki bo v nedeljo, bodo skušali Tržačani pritegniti pozornost obiskovalcev na turistične lepote tržaškega področja in navezati tesnejše stike z avstrijskimi gospodarstveniki, da bi povečali promet skozi tržaško pristanišče.

V sredo so se začeli popravni izpiti za dijake slovenskih srednjih šol. Teh izpitoev se bo udeležilo 60 dijakov, med njimi največ ustihi, ki so bili negativno ocenjeni za znanje latinščine.

Te dni, pred začetkom novega šolskega leta, se zopet slišijo zahteve po zakonitvi slovenskega šolstva v Italiji in ureditvi delovnih pogojev s slovenskimi učitelji in profesorji. Razen tega je sedaj mnogo govora o takojšnjem ustanovitvi kmetijske šole, ker je na Tržaškem kmetijstvo ena izmed najpomembnejših gospodarskih panog, vendar nima lastne šole, v kateri bi se izobraževali mladi kmetovalci.

ZASEDANJE ARABSKE LIGE

V Casablanci je te dni 32. zasedanje Glavnega sveta Arabske lige, ki razpravlja o alžirskem vprašanju, o usodi palestinskih beguncev in o napovedi, da bo Francija izvedla svoj prvi poskus eksplozije jedrske bombe v Sahari. Zasedanju prisostvujejo predstavniki ZAR, Maroka, Jordanije, Saudove Arabije, Libanona, Libije in Jemena, svojo udeležbo pa sta odpovedala Irak in Tunizija. Verjetno bodo v Casablanci razpravljali tudi o stališču, ki ga bodo zavzele afriške in azijske države ob predložitvi alžirskega vprašanja Generalni skupščini Združenih narodov, ki bo v kratkem zasedala. Članice Arabske lige se namreč močno zavzemajo, da bi OZN kar najbolj odločno obsodila francosko politiko v Alžiriji.

Zakon o stanovanjskih razmerjih

Družbeno upravljanje stanovanjskih hiš

V tem sestavku se bomo na kratko seznanili s tistim delom Zakona o stanovanjskih razmerjih, ki ureja upravljanje stanovanjskih hiš. V tem oziru zakon seveda ne prinaša ničesar bistveno novega in v celoti ostaja pri družbenem upravljanju stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, ki je v preteklih petih letih pokazalo vse svoje prednosti in vso svojo vitalnost. Izhajajoč iz teh petletnih izkušenj novi zakon še bolj utrjuje in izpopolnjuje družbeno upravljanje stanovanjskih hiš, ki je sedaj, ko so vse najemne stanovanjske hiše nacionalizirane, omejeno seveda le na hiše v družbeni lastnini. Tako novi zakon znatno razširja pristojnosti in odgovornosti hišnih svetov, odpravlja dosedanje stanovanjske uprave, stanovanjske skupnosti pa niso več hišnim svetom nadrejeni organi.

Po tem zakonu je stanovanjska hiša v družbeni lasti posebna pravna oseba in nosilec družbenega upravljanja, organa tega upravljanja pa sta zbor stanovalecev in hišni svet.

Zbor stanovalecev sestavljajo vsi polnoletni stanovaleci in ne več samo najemniki stanovanj, kot je to bilo doslej. Zbor stanovalecev je tako dobil vlogo skupščine in vrhovnega demokratičnega organa v našem sistemu družbenega upravljanja stanovanjskih hiš. Zbor stanovalecev voli in odpokliče hišni svet oziroma posamezne njegove člane, sodeluje pri sprejemanju važnejših sklepov, predpiše natančnejša pravila o izvrševanju hišnega reda, obravnava splošno poročilo o postovanju hišnega sveta in sklepa o njem in obvezno odloča o letnem predračunu dohodkov in izdatkov stanovanjske hiše. Zbor stanovalecev se zbere kadar ga skliče hišni svet, mora pa biti sklican, kadar to zahteva najmanj tretjina polnoletnih stanovalecev.

Hišni svet, ki ga ima praviloma

vsaka stanovanjska hiša v družbenem upravljanju, je operativni in izvršilni organ stanovanjske hiše ki posluje v imenu zbora stanovalecev in zastopa hišo kot pravno osebo v vseh odnosih.

Več manjših sosednih stanovanjskih hiš v družbenem upravljanju, ali ena večja ter ena ali več manjših stanovanjskih hiš v družbenem upravljanju, ki so v sosedstvu te večje hiše, ima lahko skupen zbor stanovalecev in skupen hišni svet. V tem primeru so vse tako združene stanovanjske hiše ena sama pravna oseba, vendar vsaka hiša obdrži svojo ekonomsko-financiarno samostojnost, kajti skladi vsake posamezne hiše ostanejo ločeni. Hišni svet opravlja zlasti te zadeve: skrbi za tekoče vzdrževanje hiše kot celote in skupnih prostorov ter za to, da se vzdržujejo posamezna stanovanja v dobrem stanju; odloča v mejah letnega načrta o popravilih in preizidavah; skrbi za smotno uporabo in ureditev stavbene parcele, na kateri stoji hiša; odloča o uporabi skladov hiše; sklepa o letnem predračunu dohodkov in izdatkov in o letnem zaključnem računu hiše ter ga predloži v potrditev zboru stanovalecev; skrbi za redno pobiranje in delitev stanarine; odloča v mejah veljavnih predpisov o objavah, oglasih, napisih in reklamah, ki naj se izobesijo oziroma namestijo na hiši; sklepa in odpušča stanovanjske pogodbe in pogodbe o najemu poslovnih prostorov; sklepa s servisi pogodbe o opravljanju posameznih svojih poslov; sklepa in odpušča delovno pogodbo s hišnikom in hišnim upravljalcem ter nadzoruje njuno delo. Poleg teh pa hišni svet opravlja tudi druge zadeve, k mu jih naložajo ta zakon in drugi predpisi v zvezi z upravljanjem in vzdrževanjem hiše.

Zakonitost dela hišnih svetov nad-

zoruje stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora, ki lahko v ta namen ustanovi posebno inšpekcijo in ki lahko zadrži izvršitev sklepa hišnega sveta, ki je v nasprotju z veljavnimi predpisi.

Hišni svet ima 3 do 7 članov, po sklepu zbora stanovalecev pa jih ima lahko tudi več. Iz posameznega stanovanja sme biti izvoljen v hišni svet le en stanovalec. Mandat članov hišnega sveta traja eno leto. Člani so odgovorni stanovanjski hiši kot pravni osebi za škodo, katero so ji prizadejali kot člani hišnega sveta namenoma ali zaradi velike malomarnosti. Člani hišnega sveta si izvolijo izmed sebe predsednika hišnega sveta in njegovega namestnika. Predsednik hišnega sveta predstavlja hišni svet, če pa je zadržan ali odsoten, ga nadomestuje njegov namestnik. Hišni svet v veliki stanovanjski hiši lahko postavi s soglasjem stanovanjskega organa občinskega ljudskega odbora upravljalca hiše, ki za ustreznost nagrado skrbi za vzdrževanje hiše, za redno pobiranje najemnine ter za njeno delitev in nadzoruje delo hišnika. Če hišni svet ni izvoljen ali ne opravlja svojih nalog, opravlja v njegovem imenu najne zadeve na stroške stanovanjske hiše eden od stanovalecev, ki ga določi stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora, dokler hišni svet ni izvoljen oziroma dokler ne začne opravljati svojih nalog.

Kot je iz povedanega razvidno so hišni sveti po novem zakonu mnogo samostojnejši pri sprejemanju in izvrševanju svojih sklepov, dobili pa so tudi nove in pomembne funkcije.

Družinsko stanovanjsko hišo v družajlanski lastnini upravlja njen lastnik in sicer ne glede na to, ali v njej tudi stanuje ali ne. Če je takšna hiša solastnina dveh ali več lastnikov, jo solastniki upravlja skupno.

Petintrideset glav na hektar!

V letošnjem juniju so kmetijski strokovnjaki Zavoda za pospeševanje kmetijstva v Kopru pod vodstvom direktorja inženirja Frančka Pajenka začeli z zanimivimi poskusi na kmetijskem posestvu v Seči pri Portorožu. Ugotovili so namreč, da bi lahko temeljito izkoristili pedološke in klimatske pogoje za intenzivno gojenje koruze ter soje. Ti dve kulturi bi nudili kakovostno krmno bazo za intenzivno živinorejo. Zamisel je v začetku nalezela na razne pomisleke, češ da ne bo izvedljiva. Danes pa z veseljem ugotavljamo, da obstaja realna možnost gojenja 35 glav goveje živine na hektar.

Izbrali so hektar zemlje v ravnini in ga obdelali ter zasejali s koruso in sojo. Sejali so v pasovih: 1,5 m zemljišča s koruso in poleg te 40 cm zemljišča s sojo. Soja je izredno bogata beljakovinska hrana in če jo siliramo s koruso, odpadejo v veliki meri

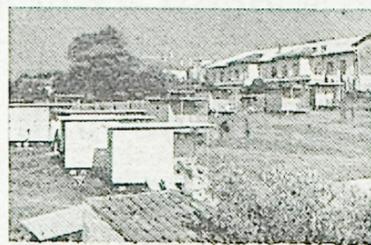
potrebe po koncentrirani krmi. Ta hektar zemljišča so pognojili s 6 vagoni hlevskega gnoja in 2000 kg umetnih gnojil. Namakali so ga trikrat in že po 40 dneh rastne dobe je gosti sklop koruze dosegel višino 2,30 m. Poskus pa je tudi dokazal, da je možna ne samo trikratna, pač pa celo štirikratna žetev v letu. In če upoštevamo, da bo v dveh mesecih za 15 vagonov pridelka, ni več nobena utvara gojiti 35 glav živine na hektar.

Strokovnjaki menijo, da bi trikrat na leto sejali koruso in sojo, četrtič pa graščico z žitom. Seveda taka proizvodnja krmil zahteva

silose. Ker je gradnja betonskih silosov izredno draga, priporočajo siliranje v trenč slosih, ki ne zahtevajo večjih investicij in jih lahko zgradijo poljubno število. To so jame, ki so izdelane v glavnem iz gline.

Ker pa ne bo ostalo samo pri tem poskusu, saj bodo v kratkem začeli razširjevati površine, na katerih bodo gojili po omenjenem sistemu krmilne rastline, je popolnoma realno predvidevanje, da bodo v Seči in v Skočjanu do leta 1961 imeli okrog 1100 glav goveje živine prirastka. Zato bodo v Seči in v Skočjanu začeli z gradnjo dveh hlevov za po 200 glav živine.

Obeta se torej znatno povečanje števila goveje živine, kar bo ne samo pozitivno vplivalo na povečanje mlečnosti v obalnih področjih in na povečanje količin mesa, pač pa tudi na intenzivnejše vrtnarstvo ter sadjarstvo, ki nujno potrebuje velike količine hlevskega gnoja.

V Izoli je mestno kopaljšče še vedno vsak dan polno domačih in tujih gostov. Početniška skupnost občine Domžale v ljubljanskem okraju je postavila v bližini 16 skrbno izdelanih, prikupnih lesenih weekend hišic, ki so skozi vse poletje popolnoma zasedene, razen tega pa so polni tudi vsi izolski hoteli. Okrepčevalnica pri kopaljšču čestokrat ne more dovolj naglo ustreči vsem gostom. Ki hkrati navaliijo pod pisane sončnike.

ILIRSKA BISTRICA 78: Za krvodajalsko akcijo, ki se je začela včeraj in se bo danes nadaljevala, se je prijavilo skoraj 400 ljudi. Ti bodo na pobudo Rdečega križa prostovoljno dali kri za potrebe naših bolnišnic. Med prostovoljnimi krvodajalci je mnogo delavcev, med njimi okrog 70 iz podjetja »Topol«.

KOPER 57: OKZKS Koper in Okrajna zadržna zveza v Kopru sta v drugi polovici avgusta priredila 12-dnevni tečaj za kandidate, ki v teh dneh opravljajo izpite za sprejem v srednje kmetijske in ekonomske šole. Letos je 60 kandidatov, ki želijo študirati v dvoletni srednji kmetijski šoli kot štipendisti zadržnih organizacij in občinskih ljudskih odborov koprškega okraja. V glavnem so to delavci kmetijskih zadrž, pa tudi kmetovalci-privatniki, ki bodo po končanem šolanju v Mariboru ali Ljubljani usposobljeni za operativno delo na terenu. V ekonomsko srednjo šolo v Kopru pa se bo vpisalo 35 štipendistov raznih podjetij in občinskih odborov.

SEŽANA 34: Občinski sindikalni svet v Sežani bo v prihodnjih dneh sporočil potek nagrajevanja po učinku dela v Rudniku črnega premoga Timav, v hotelu »Triglav« v Sežani, v sežanski Mlekarni in v podjetju »Elektro-Sežana«.

KOPER 183: V prihodnjih tednih bodo osnovne organizacije SZDL v koprski občini izpopolnile svoje odbore z novimi odborniki in še ta mesec bodo izdelale posamezne komisije pri Občinskem odboru SZDL podrobne programe dela. Tako bo Komisija za družbeno upravljanje v glavnem skrbela za krepitev stanovanjskih skupnosti, Komisija za splošno izobraževanje bo nadaljevala lanskoletni načrt Ljudske univerze, medtem ko bo Komisija za društva in organizacije močno razširila obseg svojega delovanja.

KOPER 205: Upravni odbor okrajnega investicijskega sklada, ki ga je pred kratkim imenoval Okrajni ljudski odbor Koper, je na svoji prvi redni seji razpravljal med drugim tudi o dodelitvi kratkoročnih kreditov, ki se ustvarjajo iz tekočega priliva finančnih sredstev. Člani odbora so sklenili dati Rudniku črnega premoga v Sečoveljah 18,5 milijona dinarjev kratkoročnega kredita za obratna sredstva, dalje 5 milijonov dinarjev kot avans podjetju »Pristanišča Koper« ter milijon dinarjev Farmi bobrov v Rižani. Ker pa ta sklad nima dovolj denarnih sredstev, za sedaj ne more rešiti prošnje nekaterih podjetij, ki so zaprosila za dolgoročne kredite.

KOPER 3: Zaradi malomarnega upravljanja z električnimi aparati so morali pripadniki poklicnega gasilskega voda OLO Koper v avgustu trikrat posredovati, niso pa mogli preprečiti okrog 80 tisoč dinarjev škode. Dva požara, ki so ju zaneli otroci v senikih, sta pa napravila za približno 90 tisoč dinarjev škode. Na mestnem smetišču v Izoli so se vneli smeti in dim je tako oviral cestni promet, da so morali prav tako posredovati poklicni gasilci, ki so pretekli mesec notežnili iz vodnjaka tudi utapljačo se M. K. iz Kozlovičev

Letna skupščina upokojencev

V nedeljo, 30. avgusta, so se zbrali v dvorani Zadržnega doma v Ilirski Bistrici upokojenci s področja ilirsko-bistriške občine in so na svojem rednem letnem občnem zboru v navzočnosti gostov, med katerimi sta bila tudi tajnik republiškega odbora upokojencev tovariš Gombač ter zastopnik občinskega sindikalnega sveta tovariš Godec, temeljito razpravljali o dosedanjem delu. Po razveseljivih podatkih, iz katerih je razvidno, da so tudi upokojenci uspeli dati delu svoje organizacije pravo vsebino, so udeleženci občnega zbora podrobno razpravljali o nekaterih problemih, ki jih morajo takoj odstraniti z dnevnega reda. Obljubili so tudi, da bodo v prihodnje še tesneje sodelovali z drugimi družbenimi organizacijami pri gradnji socializma v naši državi. Ob zaključku občnega zbora so izvolili nov upravni odbor ter so poslali pozdravno brzojavko predsedniku republike Josipu Brožu-Titu. ES

Volčji grad na Krasu

Kraške vasi so si na moč podobne. Povsod naletimo na obzidane borjace, zasenčene z zlahno teranovo trto, na hiše z lesenim gankom in zunanji kamnitimi stopnicami, na značilne vodnjake in mnogokje na stare napise in letnice. Vsega tega je v Volčjem gradu, ki je razmeroma velika vas, nemara več kot drugod. Do tu torej nič posebnega. To, kar Volčjegradem ni dalo mru, so bile njihove ozke ulice. Lahko bi jih imenovali tudi gase. Medtem ko so druge vasi vendarle dostopne tudi večjim vozilom, je vsak tovrtnjak, ki se je preblijal skozi glavno ulico Volčjega grada, obvezno puščal sledove na desnem ali na levem zidu. Prav zaradi teh zidov se je bilo v vasi težko znajti. Tujec, tudi če je bil iz sosednje vasi, ki ni dobro poznal smeri, je kaj lahko zašel v napačno smer in je moral večkrat vprašati po zeleni, rjavi, sivi ali modri koioni, ki jo je iskal.

Lansko jesen so Volčjegradci sklenili napraviti konec takemu stanju.

Na pobudo krajevne odbora naj bi odstranili kakih 200 m dolg in 2 m visok zid, sredi vasi pa naj bi uredili prostor za mlatišnico. S svojim predlogom se je postavila še mladina: ne samo raven, ampak tudi gladek prostor je potreben, tak, da se bomo na njem lahko zavrteli. Predlog je bil sprejet.

Dela so se lotili 25. nоеmberja 1958, kmalu pa so morali popustiti zaradi mraza in dežja. Toda ko je bilo ob nedeljah in ponedeljkih lepo vreme, je bil ves Volčji grad pokonci. Pod vodstvom Aleksandra Kosmine so vsi po vrsti, stari in mladi, hoteli, da bi bilo delo čimprej končano. Pred nedavnim so napravili obračun: nekaj nad 5000 prostovoljnih delovnih ur in 90.000 m³ narjave, ki jih je prispeval bivši ObLO Komen. O zidovih ni več sledu. Tam, kjer je bil prej obzidan vrt, se razprostira 140 kvadratnih metrov velika cementna plošča. Na njej so že opravili letošnjo mlacevo žita.

MAJHNE SO TE STVARI

Občinski odbor SZDL v Postojni nas je opozoril na neočnost v članku »Majhne so te stvari — toda...«, ki je bil objavljen v zadnji številki, kjer je članek enostransko ocenil delo Zavoda za komunalno gospodarstvo in Uprave za ceste. Zapisal je namreč, da sta se ti dve ustanovi šele sedaj, sredi turistične sezone »spomnila«, da je potrebno pokrpati ceste in urediti prehode za pešce. Res pa je, da ceste stalno vzdržujejo v kar največji meri skozi vse leto in ker je poleti izredno velik promet, jih je potrebno popravljati bolj pogosto, kot izven sezone. Zato so popravljali ceste tudi v avgustu, so jih na nekaterih mestih zalivali z asfaltom in so obnovili izbrisane prehode za pešce, kar je bilo nujno potrebno, posebno še v času, ko se je Postojna pripravljala na kar najboljši prisležen sprejem etiopskega suverena in predsednika Tita. Tokrat so olepševali mesto tudi Postojnčani sam.

Tragična smrt na cesti

V sredo, 26. avgusta, smo pri Kopru zabeležili eno izmed najhujših prometnih nesreč, kar jih je bilo letos v Sloveniji.

Bljo je okrog 16. ure, ko se je pred križiščem cest Koper—Ljubljana—Škofije—Ankaran 37-letni poklicni šofer Miha Sankovič iz Rovinja s tovornjakom zaletel v štiri mladenke. Približno sto metrov pred hladilnico v Dekanih, kamor je bil namenjen po več kot 20-urni vožnji, je zavozil v ograjo mostička, na katerem so sedele 17-letna Neva Hrovatin, 5-letna Milka Martinjaš, njena 15-letna sestra Katica Martinjaš in 19-letna Ines Savron. Ko je tovornjak podrl ograjo in s seboj potegnil vse štiri dekline v jarek preko katerega je speljana cesta, so očividci ugotovili smrt

Neve Hrovatin ter Milke Martinjaš, medtem ko je Ines Savron umrla v izolski bolnišnici kljub vsem prizadevanjem zdravnikov, da bi ji rešili življenje. Edina preživela v nesreči je 15-letna Katica Martinjaš, čeprav leži v izolski bolnišnici, brez nog.

Preiskava je v teku. Tehnični pregled vozila je ugotovil, da v trenutku nesreče ni bilo na vozlu nitj manjše okvare. Verjetno je vzrok te tragične nesreče v preutrujenosti šoferja.

Pri nesreči je Jože Palčič iz Škofij pokazal izmed vseh prisotnih največjo prizadevnost za reševanje ponesrečenk ter za njihov takojšnji prevoz v bolnišnico, za kar zasluži javno pohvalo.

Sodelovanje istrskih turističnih občin

Podobni problemi in skupni interesi so pretekli teden privedli do prvega posvetovanja predstavnikov istrskih turističnih občin. Na pobudo predsednika ObLO Opatija so se v hotelu »Esplanade« sestali pretekli četrtek predsedniki in njihovi turistični sodelavci občin Opatija, Crikvenica, Lošinj, Rovinj, Poreč, Pulj, Umag in Piran.

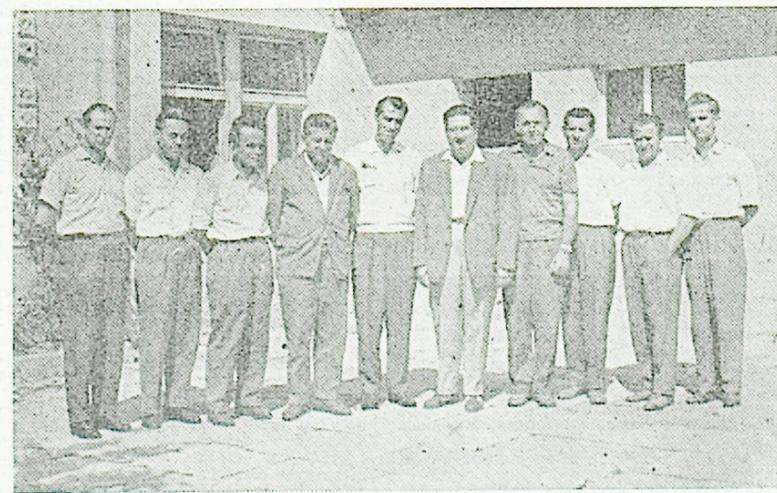
Posvet je bil sklican pravzaprav samo zaradi finančnih sredstev, ki jih bodo v svojo turistično stimulacijo dobile turistične občine na podlagi razlike pri obračunu deviz, doseženih z inozemskim turizmom na njihovem področju. Na posvetu pa se je pokazalo, da imajo turistične občine tudi drugo, popolnoma sorodno problematiko, in tako so

razpravljali tudi o drugih vprašanjih ter sprejeli o vsem več pomembnih sklepe.

Glede sredstev iz devizne razlike so na posvetu ugotovili, da se bodo izplačila začela šele v drugi polovici 1960, pa še to samo v investicijski sklad posameznih turističnih občin, kar pomeni, da bo občina lahko uporabila ta denar šele leta 1961 in to samo po postavljenih instrumentih. Občine pa imajo poleg rednega kreditiranja nujno potrebo po prostih sredstvih — dotacijah za ureditev komunalnih naprav, ki so pogoj urejenega turizma. Razen tega so vse občine glede na napovedano udeležbo pri devizni razliki najele kratkoročne kredite za ureditev nekaterih najbolj perečih zadev, zdaj pa za to nimajo kritja. Na posvetu so zato sprejeli sklep, da bo posebna delegacija odpotovala v Beograd in pr kazala Državnemu sekretariatu za blagovni promet nujnost hitrega ukrepanja v tem vprašanju.

Na konferenci so se dogovorili tudi, da bodo podobna posvetovanja postala odslej stalna metoda sodelovanja med turističnimi občinami Kvarnerja, Istre in Slovenskega Prmorja. Sklenili so, da bo prihodnji posvet predstavnikov turističnih občin v Piranu sredi septembra.

Julc

Svet za družbeni plan in finance OLO Koper je važen in pomemben regulator gospodarstva v okraju. Njegov dosednji predsednik Drago Dolinšek (šesti od leve na desno) odhaja na novo službeno mesto v Kranj. Član sveta in drugi sodelavci mu tudi, na novem delovnem mestu želijo obilo uspehov.

Kaj pravijo drugod...

DOLENJSKI LIST

PRVI DRAGATUŠKI OBIRALCI HMELJA

V sredo, 19. avgusta, so začeli v Dragatušu obirati hmelj. Imajo 5 ha prvega letnika, ki pa obeta dokaj lep pridelok. Ta pridelok bodo posušili v sušilnicah Poslovne zveze v Črnomlju. Drugo leto bodo sušili hmelj že v svojih sušilnicah.

PRAVNA POSVETOVALNICA V CELJU

Občinski sindikalni svet v Celju je letos uvedel novost — Pravno posvetovalnico — v pomoč delavcem in delovnim kolektivom

Razlog za njeno ustanovitev so bile mnoge nezakonite odločitve in sklepi delavskih svetov glede prekinitve delovnega razmerja. Prizadeti so iskali pomoč na občinskem sindikalnem svetu, tu pa jim niso mogli dosti pomagati, ker ni bilo potrebnega strokovnega kadra. Potreba po organu, ki bi dajal pojasnila in zastopal tožnika pred sodiščem je bila vedno večja tudi zato, ker so na občinskem sindikalnem svetu ustanovili posvetovalnico. Sprva bodo pravniki v njej zaposleni samo honorarno, pozneje, če bo potrebno, pa bodo začeli redno uradovati.

Prilomski

NOVICE

PRVI ŠČETINAR JE PADEL

Na »Parkovščku« pri Novi Gorici so opazili, da hodijo na Lahovo njivo divji prašiči. Kako tudi ne bi, saj je v osmih dneh pojedel ves krompir ter polomil in uničil nad polovico koruze. Zato sta se lovca lovške družine Nova Gorica Milko Komel in Janko Petejan namonila ščetinarja počakati Čakala sta brez uspeha tri noči, nato pa povabila s seboj še Viktorja Zadravca. Šele šesti večer so levci imeli srečo in ustrelili nad 130 kg težkega divjega prašiča. To je prvi tak plen v letošnji sezoni v okolici Nove Gorice. Lovci pravijo, da je v Panovcu še kakih šest divjih prašičev, ki delajo veliko škodo okoliškim kmetovalcem.

«ELRAD» BO IZDELOVAL AVTOMOBILSKE ANTENE

Podjetje »Elrad« iz Radgone bo s sodelovanjem tovarne tranzistorskih avtomobilskih radioaparatorov »Rudi Čujevec« iz Banja Luke že v novembru poslalo na trg prve univerzalne avtomobilske antene. Izdelke se bodo lahko porabili za vse osebne avtomobile, ker bo posebni zglob omogočil da se bodo lahko prilagale vsakršni krivini. Antene bodo kvalitetno enakovredne uvoženim, stale pa bodo okrog 10.000 dinarjev. Torej bodo mnogo cenejše od uvoženih.

Prav tako bo »Elrad« izdeloval posebne radjske antene za UKV in ostale valovne dolžine. Ti izdelki so novost na našem trgu in bo po njih nedvomno veliko povpraševanje.

Kaj pravijo koprške gospodinje

Posebna komisija prireja posvetovanja po vseh večjih industrijskih središčih Slovenije o preskrbi in cenah. Tako so med drugim obiskali tudi Koper. Po ogledu dejanskega stanja in posvetovanja z merodajnimi forumi so povabili še nekaj koprskih gospodinj, da bi zvedeli njihovo mnenje o dobrih in slabih straneh naše preskrbe z živili, tekstilom, konfekcijo, trikotajo, špecijskim blagom, gospodinjskimi aparati in drugim, kar potrebujemo v vsakdanjem življenju.

Koprške gospodinje so živahno naštevale vse, kar jih teži in kar dobro ali težko občutijo vsak dan na lastni koži. Upoštevale so nekatere objektivne težave, ki predstavljajo širši problem in ga ni mogoče rešiti v domačem okviru, toda so tudi stvari, ki bi jih bilo lahko popraviti z malo dobre volje in z razumevanjem do potrošnika.

Naj navedemo samo nekaj najzanimivejših primerov: preskrba s kruhom, tem osnovnim in najvažnejšim prehranskim artiklom, ne zadovoljuje številnih koprskih odjemalcev. Gospodinje upošte- vajo, da ena sama pekarna ne

zmore vsega dela in da zato kruh ni kvaliteten in nimamo peciva, lahko pa bi imeli več prodajnih kruha ali pa bi ga prodajale tudi mlekarnice vsak dan, kar bi odpravilo dolge repe. Prav tako kljub upoštevanju trenutne kritične preskrbe z mesom ne moremo opravičiti, da se mesarji ne drže cen na svojih cenikih, niti cen, ki jim jih je predpisal Svet za blagovni promet. O kulturni postrežbi potrošnikov pa je bolje, da sploh ne govorimo.

Govora je bilo tudi o nabavi ozimnice. Nekako v navado je prišlo, da skrbijo za to posamezne sindikalne podružnice, kar lahko pripišemo v minus trgovski mreži, ki ni dovolj iniciativna in podjetna, da bi to vzela v svoje roke, čeprav ima za to neprimerno boljše pogoje kot sindikati.

Preskrba z mlekom, sirom, špecijskim blagom in tekstilom v glavnem zadovoljuje, nerazumljive pa so velike razlike v cenah med Koprom in drugimi mesti. Tu prav gotovo ne gre samo za prevoz. Najteže pa je v Kopru za trikotajo in konfekcijska oblačila za otroke. Za to naši trgovci sploh nimajo posluha. Kar zadeva še živila, bi prav gotovo vendarle bilo mogoče urediti preskrbo z ribami in nekoliko cenejšo zelenjavo ter sadjem, saj vendar živimo ob morju in v »vrtu« Slovenije.

Je kako zdravilo za te na videz drobne, pa tako življenjsko važne stvari, ki tarejo našega delovnega človeka in še zlasti zaposleno ženo in gospodinj? Vsekakor: pogostejša intervencija Sveta za blagovni promet, budnost inšpekcijskih organov in krog se lahko zapre tam, kjer se je začel, namreč pri potrošnikih. Predvsem bi morali resnično zaživeti potrošniški sveti.

drobni NASVETI

Ce je lijak zamašen, poskusimo najprej z vodo, v katero smo zmehčale pest detergenta in jo zlijemo v lijak. Če se je zamašil zaradi mastnih ostankov, bo ta postopek takoj odstranil nečistočo.

Usnjene torbice lahko očistimo z navadno belo kremo za čevlje.

Cvetja ne smemo porezovati na rastlinah takoj po dežju.

Kovinske predmete iz kromirane ali temnega železa bomo obvarovali pred rjo, če jih bomo namazali s parafinovim oljem.

Steklo na oknih in na vetrinah pohištva moramo čistiti v senci in nikoli kadar sije sonce.

Srajce ali bluze iz bele svile ne bodo porumenele, če bomo dodale pri izpiranju zadnji vodi pol kozarca mleka.

Pa še nekaj za noč. Na sliki lepa pižama in haljica iz enakega vzorčastega blaga

Deset dni pod platneno streho

Sredi tega meseca je bil v Ankaranu seminar visokošolcev, ki sta ga organizirala študentska kluba našega okraja, to je Postojnski in Koprsko-sežanski, ob sodelovanju Okrajnega ljudskega odbora, OK ZKS in Ljudske uni- verze v Kopru. V desetdnevnem seminarju so se podrobno seznanili z obširno problematiko koprškega okraja, ki so jo študentom tolmačili vidni politični in gospodarski delavci.

Prijetna dvoranica v ankaranski bolnišnici je bila prizorišče živahnih razpravljanj v najrazličnejših vprašanjih. Največje zanimanje je bilo za tolmačenja predsednika zunanjepolitičnega odbora Zvezne ljudske skupščine dr. Aleša Beblerja o naši zunanji politiki, dalje za osvetlitev nekaterih vprašanj v zvezi z gospodarskim, političnim in kulturnim življenjem koprškega okraja itd. Udeleženci seminarja so se podrobno zanimali za nadaljnji razvoj večjih industrijskih podjetij v okraju, za razvoj kmetijstva, trgovine, za izvajanje šolske reforme in za delo samoupravnih organov. Izbrani predavatelji so radi dajali pojasnila ter tako študentom prikazali popolno sliko sedanjega stanja v tem delu našega Primorja.

Revija za naše gospodinje

»SODOBNO GOSPODINJSTVO« št. 6

Sesta, junjska številka »Sodobnega gospodinjstva« je morda pestrejša in vsebinsko še tehtnejša kot prejšnje številke.

V tej številki najdemo kopico člankov ne le z ožjega, gospodinjstvega to- rišča, ampak tudi s področij, posredno povezanih z gospodinjstvom, kar daje reviji še širši značaj. Uvodni članek »O vzgoji potrošnika« je napisala direktorica CZNG Ziva Beltram. Z osnovnimi določbami zakona o stanovanjskih skupnostih seznanja bralce in brale izveček iz tega zakona, ki določa mesto in vlogo stanovanjskih skupnosti. O barvah in uporabljanju barv je napisala inž. M. Vovkova zanimiv članek »Naše pisano okolje«. A. Sebaherjeva piše o kuhanju z elektriko, M. Kregarjeva pa podaja preprost oris omare za čistila. Vzgojen, koristen in potreben je prispevek Obvarujmo otroke pred nesrečami, ki se nadaljuje iz prejšnje številke. Sieherna mati bi ga morala pozljivo prebrati. O praktičnih delovnih oblekah za tovarno in urad piše in podaja skice Cveta Gale. Prehrani je kot vselej tudi tokrat namenjeno precej prostora. O siru je prispeval zanimiv članek dr. A. Stefančič. Prav tako z zanimanjem bodo bralce in bralci prebrali članek o te- ku do jedi izpod peresa zdravnika. Soša Jakša je prispevala štiri poet- ne jedilnike. Ker smo sredi sadne in zelenjavne sezone bodo gospodi-

njam prišla prav tudi navodila za konzerviranje paradižnikov, paprike in stročjega fižola ter nekaj časa pri- mernih jedi, za katere je napisala re- cepte Klara Stern. O poletnem zal- vanju vrta razglablja Hortunalus v članku Vrt je treba zalivati.

Razen omenjenih prispevkov naj- demo v tej številki še nekaj manj- ših člankov, tako da je ta številka res pestra in zanimiva in jo bodo gospodinje z veseljem in s pridom prebirale.

kaj bi kuhala?

PIKANTNA PARADIŽNIKOVA ZELENJAVA

Pol kg paradižnikov, pol kg kumar, pol kg stročjega fižola, 5 dkg masti ali olja, 2 debeli čebuli, sol, žlica moke, precej sesekljane zelene peteršilja, pol žličke sladke paprike.

Paradižnike na debelo zrežemo, fi- žol na rezine, kumare pa na kocke (odstranimo semenje). Na olju ali masti rahlo zarumenimo sesekljano čebulo, dodamo vso zelenjavo in du- šimo v lastnem soku tucet ur. Na koncu solimo, papriciramo in zgosti- mo z žlico moke, razmešane v mrzli vodi (to pa lahko tudi opustimo). Preden postavimo jed na mizo, ji do- damo sesekljan peteršilj. K tako pri- pravljene zelenjavi serviramo krompir v kosi, testenine, krompirjeve svajljke in poljubno solato.

PRAŽENI PARADIŽNIKI

4 večji paradižniki, 5 dkg olja, sol, poper, čebula, zelen peteršilj.

Enakomerne, zrela, a ne mehke pa- radižnike razpolovimo, jih položimo v vroče olje, posolimo, popoprmo, potresemo s sesekljano čebulo in pra- žimo nekaj minut. Polivamo jih med praženjem s tekočino, ki je izstopila. Na koncu potresemo še s seseklja- nim zelenim peteršiljem, jih previdno predenemo na krožnik in prelujemo z omako. Kdor uživa raje sladke pa- radižnike, lahko doda s soljo in po- prom tudi žličko sladkorja.

FIŽOL V STROČJU NA ITALIJANSKI NAČIN

5 dkg hamburške slanine, 75 dkg stročjega fižola, 50 dkg paradižnika, 50 dkg krompirja, škodolica slane vode.

Na kocke narezano slanino prepra- žimo, dodamo narezan stročji fižol, na kolesca narezan paradižnik in na majhne kocke narezan krompir — plast za plastjo. Prelujemo s škode- lico slane vode in pokrito počasi du- šimo 30—40 minut. Lahko pa dušimo tudi v pečici. Med dušenjem ne me- šajmo. Tik preden potresemo, potrese- mo še s sesekljanim zelenim peter- šiljem.

DUŠEN OHROVT Z RIŽEM IN PARADIŽNIKI

1 ohrovtova glava, četrt litra riža, žlica masti, pol čebule, 3 paradižniki, sol, malo parmezana.

Ohrovt zrežemo na rezance in ga skuhamo v malo vode. V kozici raz- pustimo mast, zarumenimo v njej se- sekljano čebulo, dodamo riž, ga pre- pražimo, malo zalijemo, primešamo na rezine zrezan paradižnik in dušimo 10 minut, nato dodamo ohrovt z vodo vred, solimo in dušimo riž do mehkega. Preden nesemo jed na mizo, jo potresemo s parmezanom.

GOBOVA PLOŠČA

Tri četrtine kilograma krompirja oziroma piré krompirja, 5 dkg mar- garine ali olja, čebula, sol, zelen pe- teršilj, 1 liter listič ali drugih gob, 2 jajci, 6 majhnih paradižnikov.

Na margarini ali olju prepražimo čebulo, nato očiščene, narezane in poparjene gobe. Piré krompir damo na večji krožnik, ki mora biti topel, ga razgnemo, ob robu napravimo tu- di iz krompirja rob, nato pa v vdol- bino krompirja nadevamo prepražene gobe, katerim smo tik prej dodali jajce, da je zakrknilo, drobno sesek- ljan zelen peteršilj in na krhle narez- an surov paradižnik. Ploščo nesemo takoj na mizo in zraven potresemo s solato.

Preprosta in praktična obleka za jesen in tudi za zimo

»Vedno sem pravila, Ana ne spada v našo družino! Tista njena mehkuz- nost, osladni nasmeh, pretirana lju- beznivost...«

Mladi Strgar se je zganil. »Sestra! Rečem ti, molči...« je pri- tajeno kričnil.

Obraz stare samice se je čudno spatil.

»Hm... žal mi je bratec... resnica je grenka, toda ne da se je spremi- njati... Človek v življenju marsi- kaj...«

»Vida! Pest starega Strgarja je trdo padla po javorovi mizi. Stara Strgarica je polglasno kričnila.

Zrak v sobi je bil zadušen, težak. Ze se je mračilo, a nihče se ni spom- nil, da bi prižgal luč. Trenutno muč- nega molka je pretrgal Vidin jokajoč glas:

»Ta je lepa... Molčim naj... mol- čim... jaz... jaz, ki od jutra do večera garam kakor črna živina... jaz, ki sem vse življenje pustila v tej prokleti Strgarjevini... jaz... jaz... in ona... tatica...«

Ob mizi je sedelo troje ljudi. Z nez- namim odporom so strmeli v žensko, ki je stala sredi sobe, vendar pri- sluhnihi so. Stvar je postajala resna, zelo resna... Zvedeli so: Ana je kradla. Kupila je knjige... skriva- lja... Kdo ve za kakšen denar... Verjetno je kupila tudi kaj dru- gega... Cas bo odkril svoje... »Zelo ljubim knjige...« je Vida končno zaključila svojo pripoved... Ali na tak način...«

Vrata v tečajih so zaškripala. Na pragu je stala Ana. Njen zvonki smeh je preplaval vdušje v sobi.

»O! Vsi zbrani! In kar v temi?« Zavrtela je stikalo.

Strgarica in Vida sta se spogledali. Andrej, mladi Strgar, je še nižje sklo- nil glavo.

V hipu se je zlomil Anin smeh. Dvoje začudenih oči se je zastrmelo v mrke obraze pred seboj.

»Se je kaj zgodilo?« Stari Strgar ni prezrl rahle rde- čice, ki je zalila njen obraz. »Pro-

MARTA GROM:

TATICA

klet! Morda bo pa le držalo...« je pomislil v sebi.

Negotovo je stala sredi sobe, po- novila vprašanje, a nihče ji ni pri- voščil pogleda. Gledali so v tla in molčali.

Brez besed je zapustila sobo. Sli- šali so njene urne korake po stopni- cah in potem škrbet peska pod ok- nom.

»Odšla je,« se je prva oglasila Vi- da. Pogledala je pomenljivo. »Sedaj bi imeli čas, da vsaj malo pregle- damo...«

»Pregledamo...«

»Da... pregledamo sobo in...« Andrej se je naglo dvignil. »Poli- cija!« je trdo siknil.

Težka očetova roka je padla na nje- govo ramo. Starec je pritajeno šep- tal:

»Ne ugovarjaj, sin... Pregledali bi zato, da odstranimo dvom... Jaz za svojo osebo sem prepričan, da...«

»Da je kradla...«

»Ne... Nikakor ne... Ali...«

»Ali...«

Kot obtoženec je stal Andrej sredi sobe, potem se je glasno zasmejal. Odpri je vrata na stežaj:

»Izvolite!« je zaklical. »Iščite! Pre- iskujte! Jaz vam ne bom branil...« Z naglimi koraki je zapustil sobo.

Zaverovani v najdeno skrivnost niti niso opazili Ane, ki je ponovno vstopi- la. Sele ko je obstala tik pred nji- mi, so uprli vanjo začudene, sovraž- ne poglede.

Obstala je na mestu s široko raz- prtimi očmi in z na pol odprtimi ust- nicami:

»Kaj... kaj vse to pomeni...« je tih- to zajecjala.

»Kaj pomeni? To bi tudi mi radi vedeli...«

Svakinji sta se spogledali.

»Najprej bi želeli pojasniti, kje si dobila denar za knjige?«

»Denar...«

»Da! Denar! Mnogo knjig imam! Vem, kakšno ceno imajo!«

»Denar... denar... ali je važno, kje sem ga dobila...«

»Važno! In še kako važno! Vidin glas je bil trd, neusmiljen. »Naša dru- žina je bila vedno poštena... Tatvin pri nas nismo poznali...«

»Tatvin... tatvin... To se pravi, da me obsojate tavine...«

»Skrili predmeti vzbujajo sum!«

»Skrili predmeti... Ali jaz... jaz... nisem kradla... verjemite, nisem...«

»Nisi? Hm! Slabo zagotovi! In za- kaj si tedaj skrila knjige? Pošteno kupljeno blago se pošteno postavi na mizo...«

Ana je zaihtela. Med lokom se je trgala njen glas:

»Nisem jih postavila na mizo... prav imaš... nisem... A tudi kradla nisem... nisem, da veš...«

»Dobro, nisi! In zakaj ne pojasniš, od kod ti je bil denar?«

»Denar... denar... Če že ho-

čеш... Ponoči, ko ste drugi spali, sem sosedovim pletla nogavice... Spletla sem troje jopic... četvero otroških hlačk... petero ovratic... Hočes še kaj...«

»No... no... dobro... naj ti ver- jamemo...« V Vidinih očeh je vstal čuden žar. Čisto k Ani se je pribli- žala. Položila je roko na njeno ramo.

»No, dobro... Mi ti verjamemo... Ali pa nam lahko odgovoriš še na eno vprašanje...«

»Vprašaj! Odgovarjala bom!«

»Ali bi lahko zvedel, čemu ti je bila potrebna tolika požrtvovalnost? Za koga si žrtvovala toliko noči, dra- ga Ana? Za koga?«

»Za koga... za koga... danes ne vem več...«

»Ne več... čudno... več kot ču- dno... pozabila si na ime srečnika, kateremu si namenila v nočeh prigra- naj dar... Ana, glej... tu je celo denar izgubil svoj pomen... Da! Celo denar...«

V sobi je planil Andrej. Iz Vidinih rok je potegnil knjige, zavite v bel svilen papir. S tresočimi rokami je pretrgal rdečo široko pentljo...

Majhno rožnato pismo je padlo na tla. Dvoje rok se je hkrati stegnlo po njem. Mlada dva sta se srečala z očmi. Andrej je stisnil ustnice, s kom- naj zadržanim besom je odrinil Ani- no roko...

Scefrani lističi-rožnatega ovoja so padali na belo javorovo mizo. Strgar- jevi so buljili v bel popisani list, okra- šen s cvetlicami in niso opazili Ane, ki je neslišno izginila iz sobe... Ci- tali so črke, besede, stavke, ki so pekli in rezali v dušo in srce.

»Dragi Vidi skromen dar za rojstni dan od ljubeče svakinje Ane...«

Knjige so zdrknile iz Andrejevitih rok, Vida jih je pobrala, krčevito stisnila k sebi. Z njej tujo nežnostjo je z dlanjo zdrknila preko njih. Po njenem licu je spolzela solza... Sta- ra dva sta nervozno in hkrati spo- kojno gledala predse, a Andrej je planil proti izbi, od koder je prihla- jalo pritajeno ihtenje mlade žene...

Za prehodno dobo, ko bo še nekaj lepih dni, ne pa več vročine

Ob 10-letnici obstoja prve slovenske tiskarne v Kopru in XII. grafičnih letnih športnih igrah

Pomemben delež grafičarjev pri vsestranski graditvi

Ob tradicionalnih grafičnih letnih igrah, ki so bile letos v Kopru, je zbrane grafičarje iz vse Slovenije pozdravil častni pokrovitelj letošnjih iger predsednik OO SZDL Koper tovariš Albert Jakopič-Kajtmir. Še posebej je poudaril pomembnost letošnjega jubileja koprške tiskarne, ki je pred desetimi leti začela svoje kulturno poslanstvo na tem ozemlju. Med drugim je dejal tole:

»V Kopru si štejejo v posebno čast, da ste si grafičarji LR Slovenije izbrali letos za svoje tradicionalne letne športne igre to naše obalno mesto. Še posebej pa nam je drago, da ste to vsakoletno srečanje slovenskih grafičnih delavcev povezali z 10. obletnico prve slovenske tiskarne na tem primorskem področju, ki je bilo po tolikih letih ponovno združeno z matično domovino — Slovenijo in Jugoslavijo.«

»Nato je tovariš Kajtmir v kratkih besedah posredoval nekaj podatkov o vsestranskem razvoju koprškega okraja v zadnjih letih. Premagovati je bilo treba tisočero težav na poti gospodarskega in kulturnega dohitevanja ostalih predelov naše socialistične domovine. Rekel je: »Zelim pa poudariti znaten delež, ki so ga in ga še danes vlagajo v to veliko izgradnjo tudi grafičarji naše koprške tiskarne... Okrajni in občinski politični forumi ter ljudski odbori, podjetja in ustanove, pri vsej tej veliki izgradnji in v tem izrednem graditeljskem tempu visoko cenimo zunanjo malo opazno, zato pa toliko pomembnejšo pomoč, ki nam jo je v zvezi dosedanjim zelo težavnim delovnim pogojem nudil delovni kolektiv koprške tiskarne pri vseh neštetihi drobni in širokihi gospodarskih, kulturnih, prosvetnih, zlasti pa politično mobilizacijskih akcijah. Za-

to pa tudi nudita občina in okraj v skladu z gospodarsko močjo podjetja grafičarjev vse večja sredstva za stanovanjski fond, za strojno rekonstrukcijo tiskarne in za izgradnjo novih, modernih urejenih obratnih prostorov.«

Theodor Plievier: STALINGRAD

Drugi del trilogije o nemškem pohodu na Vzhod v času druge svetovne vojne pisatelja Theodorja Plievierja ima naslov STALINGRAD. Pisatelj je napisal to delo že leta 1944, in sicer po temeljiti pripravi in zapiskih iz pripovedovanja nemških vojni ujetnikov o usodnih staljingrajskih dogodkih, ki so pomenili zlom nemške armade in fanatičnega hitlerjevskega militarizma. Iz krvavega mrtvaškega plesa, iz tragedije in pekla ob Volgi je Plievier ustvaril pretresljivo realistični epos tragičnih človeških usod. Brez patosa in leporečja sledimo napetim dogodkom in zloemu zločinskemu prevzetnemu in zlagano nepremagljivemu nemškemu vojaku. Kot že prvi del trilogije »Moskva« je tudi »Stalingrad« izdala Založba Obzorja v Mariboru v prevodu Ludvika Mrzela in v opremi Janeza Vidica.

Edmondo de Amicis: SRCE

Ze precej časa je preteklo, ko smo dobili prvič v slovenščini prvo italijansko mladinsko knjigo. Bilo je to SRCE Edmonda de Amicisa. Zdaj je izšel pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani tretji ponatis tega znamenitega dela, ki velja v Italiji poleg Colodičevega »Ostržaka« za najbolj znano in brano mladinsko knjigo in je že izšla v sto in sto izdajah. Za avtorja pa pravijo literarni kritiki, da je pesnik dobrote, bratstva in človečanske ljubezni. Letos je poteklo petdeset let od njegove smrti. De Amicis je pisal pesmi, novele, potopise, romane in mladinske povesti. Objavil je tudi precej spominov iz vojaškega življenja. Nekaj pa je skupnega v vseh njegovih delih: izrazit socialni čut za borca za resnico in pravico in zagovornika revnih in ponižanih. Mladinska knjiga »Srce« sodi v zvrst njegovih del, v katerih je obravnaval šolsko vprašanje v Italiji. Solstvo je bilo namreč v Italiji zanemarjeno, učiteljske plače prav bedne, šolska poslopja pa zlasti na

Prosper Mérimée: CARMEN, VENERA IZ ILLA

V zbirki Ljudska knjiga Prešernove družbe v Ljubljani sta izšli noveli francoskega pisatelja Prospera Mériméeja znana CARMEN in VENERA IZ ILLA. »Carmen« je postala posebno slavna, ko je navdihnila skladatelja Bizeta, da jo je uporabil kot libreto za svojo opero. Pisatelj Mérimée je bil sicer po poklicu slovstveni zgodovinar, jezikoslovec in arheolog. Kot nadzornik zgodovinskih in umetnostnih spomenikov v Franciji je mnogo popotoval in zbiral snov za svoje zgodbe. Tako nam je v noveli »Carmen« opisal špansko okolje in zgodbo ciganke Carmen in roparja Joseja, v »Veneri iz Illa« pa grozljivo zgodbo mladega kmeta in očarljivega dekleta. Mérimée ljubi eksotični, nenavadni svet, v katerem vladajo divji nagoni in močne strasti. Obe noveli je prevedel dr. Karel Dobida, knjigo pa je opremil Vladimir Laković.

Nabralo

NOVI LUTKOVNI FILMI
Tudi slovenska filmska podjetja so začela z izdelavo lutkovnih filmov. Tako je posnel Triglav film v barvah tri nove lutkovne filme. Prvi film je »Bongo« po scenarju Zarka Petana, ki je v režiji Saše Dobrile. Prvi film govori o otroku afriškega področja, ki je tako razvajen, da si zaželi končno celo snežnega moža, ki ga pod vročim afriškim soncem seveda ni. Drugi film ima zgornji naslov »Motoristi«. Režiral ga je prav tako Saša Dobrila, scenarij pa je napisal pesnik Janez Menart. Na nedavnem filmskem festivalu v Pulju je dobil ta film nagrado in priznanje občinstva. Govori o mladem fantu, ki proda vse kar ima in si kupi motor, vendar pa želja še ni konec. Tretji film »Čigavo je pismo« govori o poštarju, ki pri iskanju naslovnička spoznava navade in slabosti ljudi. Ta film je po scenariju Toneta Pavčka realiziral C. Skodlar.

GOSTOVANJE ITALIJSKIH OPERNIH PEVCEV
Te dni so gostovali v poletnem gledališču v Zagrebu znani operni pevci iz Milana in so peli arije iz Verdijevih, Puccinijevih in drugih oper. Gostovali so: mezzosopranistka Lucia Galvano, sopranistka Lilli Sauter, tenorist Luigi Otolino in basist Kenet Rudet.

MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V BEOGRADU
Od 24. do 28. septembra bo v Beogradu mednarodni filmski festival z geslom: »Zaščitimo človeka v prometu«. Doslej se je prijavilo 16 tujih držav, med njimi Velika Britanija, Poljska, Danska, Vzhodna in Zahodna Nemčija, Belgija, Francija, Kanada, ZDA, Japonska in Italija. Na festivalu bodo prikazali kratkometražne in risane filme. Nagrade (zlata, srebrna in bronasta plaketa »Stop«) je predvidel pripravljalni odbor za tri najboljše filme, še posebej pa bodo nagradili tri najboljše jugoslovanske filme.

PROGRAM JUGOSLOVANSKE TELEVIZIJE
Po poletnem odmoru so spet začele oddajati skupen jugoslovanski program televizijska središča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Program je obogaten z nekaterimi zanimivimi rubrikami, kot so »Portreti in srečanja«, »Televizijska pošta«, »Nedeljski športni pregled« in druge. Nova je tudi reklamna rubrika pod naslovom »Hočem — nočem«, ki jo spremlja zabavna glasba. Ob nedeljah bodo v novi oddaji »Sedem dni v svetu« prikazovali komentar najvažnejših dogodkov. Posebno bogat program pa se pripravljajo za našo najmlajše. Prva oddaja novega programa je bila otroška igra »Zogica Marogica«, ki jo je oddajala Radiotelevizija Zagreb. V septembru bodo na programu drame »Zvezde so večne« Mateja Bora, »Doživljanje Nkolletna Bursaća« Branka Čopića, »Sola za žene« Liebermana in druge. V okviru glasbenih oddaj bo prikazal Zagreb Mozartovo opero »Figarova svatba«, Beograd Bravinskoga »Zgodbo o vojaku« in Ljubljana zabavni program »Malj variete«.

V Ilirski Bistrici bodo dobili

novo šolsko poslopje

V Ilirski Bistrici so začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo

50 LET. KAR JE POSTOJNA MESTO:

mestni grb — na beli, modri in rdeči podlagi je srebrni orel in človeška ribica

novega šolskega poslopja. Gradbena dela je prevzelo podjetje »Primorje« iz Ajdovščine.

Ze vsa povojna leta so se ukvarjali občinski ljudski odbor in prosvetni organi s perečim vprašanjem šolskih prostorov. Iz leta v leto so zasilno reševali to vprašanje z različnimi adaptacijami in razširitvami, z uvajanjem popoldanskega pouka ter z učilnicami izven šolskega poslopja. Tako imajo šoloobvezni otroci v Ilirski Bistrici pouk na treh krajih in v treh izmenah.

Število otrok pa je zadnja leta tako naraslo, da tudi do skoraj ni zadoščalo več in zato se je ObL O odločil za gradnjo novega šolskega poslopja, ki bo stalo brez opreme 149 milijonov dinarjev. V stavbi bo 19 učilnic in bo tako zadovoljila vse potrebe.

Pohvale je vredno, da so za gradnjo šolskega poslopja prispevale tudi gospodarske organizacije iz skladov skupne porabe. Od podjetij je do zdaj prispevala največ tovarna »Lesonit«, in sicer 32 milijonov dinarjev. Ostala sredstva za novo šolo pa so šla iz občinskega oziroma okrajnega proračuna.

J. S.

Šolska reforma in naša nižeorganizirana šola

Do zdaj je bilo pri nas že mnogo povedanega in napisanega o šolski reformi, ker je postalo to vprašanje, odkar smo ga začeli sistematično reševati, družbeno pereče in neodložljivo. Vendar menim, da ne bo napak, če bi si po splošnih načelih, po katerih je grajena naša šola, nekoliko podrobneje ogledali problem nižeorganiziranih šol v koprski občini. Gre predvsem za dosedanje možnosti razvoja, pogoje, razmere in uspehe teh šol. Gre tudi za določene razmere, ki so vplivale negativno, tako da naša šola ni mogla upoštevati različnih načel šolske reforme in se po njih ravnati pri svojem delu.

Seveda ne bom mogel pri tem obravnavati vseh nižeorganiziranih šol v koprski občini, ker jih je precej in bi to zahtevalo precej časa in prostora, razen tega pa so si vse nižeorganizirane šole podobne, delajo v približno enakih razmerah in dosegajo tudi približno enake uspehe. Zato bo morda bolje, če si ogledamo en sam primer in potegnemo iz njega kolikor mogoče realne zaključke o delu naših nižeorganiziranih šol nasploh.

Kot rečeno, najprej nekaj splošnih stališč in stremiljenj naše šolske reforme, ki naj bi nam dala novo, družbenim potrebam ustrežnejšo šolo.

Šolska reforma je gibanje, ki si prizadeva izboljšati, obnoviti ali spremeniti obliko in vsebino šolskega dela. Take potrebe se pojavljajo vedno in povsod, čeprav izhodišča reformnih teženj niso vedno in povsod enaka. Včasih je

povod stremiljenje javnosti po širši in popolnejši izobrazbi mlade generacije, drugič po uporabnejšem znanju ali pa po izpopolnitvi znanja poklicnih šolnikov. V našem primeru bo menda združenih in prepletanih več motivov hkrati. Dejstvo pa je, da je korenita družbena sprememba po osvoboditvi rodila tudi potrebo po šolski reformi, ki je tako družbeno pogojena in izvira iz ugotovitve, da je bil bivši šolski sistem bistveno različen od potreb naše današnje družbe, in sicer glede na vsebino, kakovost in širino znanja, ki naj bi ga nudila šola svojim državljanom.

Specifičnost vzrokov, ki so pri nas pospeševali in terjali reformo, je v tem, da se je vzporedno z družbeno spremembo spreminila tudi vloga delovnega človeka. Tako je prišla do izraza še močnejša neskladnost med našim stariim šolskim sistemom in specifičnimi potrebami naše družbe.

Demokratičnost našega šolstva je največja pridobitev revolucije na področju prosvete. In dejstvo, da je naša dežela od osvoboditve do danes doživela mnogo bistvenih sprememb, terja bistvene spremembe tudi v šolstvu. Sodobni splošni razvoj terja od našega človeka večjo aktivnost in širše znanje, družbene funkcije v organih družbenega upravljanja pa postavljajo predenj nove naloge. Zato potrebuje naš človek več znanja kot doslej. Naša druž-

ba pa se ne zadovoljuje s tem, da usposablja le nekaj dobrih poklicnih posameznikov, ampak teži za tem, da ustvarja čim ugodnejše materialne in druge pogoje za vsestranski razvoj vseh državljanov.

Skrb družbe za novo poslanstvo šole je tako upravičena in postaja šolska reforma res pomembno družbeno vprašanje. Kakšna naj bi bila torej naša šola, da bi ustrezala današnjim potrebam?

Vsekakor morajo biti njeni cilji in naloge v skladu s potrebami naše nove družbe. Naša socialis-

Piše: MIROSLAV KLEVA

stična stvarnost postavlja pred šolo zahtevo po dvigu izobrazbe in kulturne ravni ne samo vseh, ampak tudi vsakega državljana. Vse to naj preveva želja, da zagotovimo največje možnosti razvoja otrokovi sposobnosti, da razvijamo polnovredne osebnosti s socialistično zavestjo, da enako skrbno negujemo kulturo njihovega telesa, srca in roke ter da jim končno nudimo vso pozornost in pomoč pri izbiri poklica.

To so bistvene značilnosti načel, ki nas morajo voditi v delu za boljše šolo in te zahteve lahko v polni meri uresničimo v enotni obvezni osemletni šoli. Edino v taki šoli lahko poenotimo vzgojno izobraževalne cilje.

Da naša dosedanja, predvsem nižeorganizirana šola vsega tega ni mogla opravljati, naj pokaže primer nižeorganizirane osnovne šole v SOČERGI, ki je ena izmed velikih v koprski občini. Res pa je, da je ta šola na najslabšem, kar zadeva pogoje dela in možnosti razvoja.

Naj začnem s statistiko. Da bi dobili kolikor mogoče pravo sliko vsega povojnega dela, kvalitete in uspehov pa tudi neuspehov na naši šoli, sem poiskal iz šolskega arhiva podatke za posamezna šolska leta: število šolskih dni, število vpisanih učencev, novincev, zamud, eden bistvenih podatkov, ki pravzaprav največ pove, kako je naša šola delala in kaj je naredila v vsem povojnem obdobju pa je podatek, ki govori o učencih, ki so končali osemletno šolsko obveznost v posameznih razredih.

Ni treba, da bi analizirali podatke za vsako šolsko leto posebej, ker bi to nič ne koristilo razumevanju bistva. Popolnoma dovolj in tudi bolje bo, če potegnemo črto pod povojnim obdobjem in primerjamo podatke v povprečjih.

Povprečno je bilo na naši šoli 170 šolskih dni letno, vpisanih učencev 64, zamud 1638, novincev 7, šolski obveznosti pa je zadostilo 129 učencev. Materialna sredstva za samo poslovanje šole

(brez investicij, ki jih naša šola v vsem tem času ni bila deležna!) se vsako leto dvigajo. Od leta 1950 so se dvignila za 3,5 krat.

Na prvi pogled so ti podatki res samo številke, ki jim ne kaže posevati večje pozornosti. Toda če se vanje zamislimo in jih med seboj primerjamo, bomo prišli do presenetljivih zaključkov. Če pogledamo samo razmerje med številom zamud in številom šolskih dni, imamo na dlani, da od 64 učencev relativno 9 sploh ni obiskovalo pouka. Dodajmo k temu, da predpisuje zakon o šolstvu najmanj 210 šolskih dni v enem šolskem letu, naše povprečje pa izkazuje 170 dni; imamo pa celo primer, ko je trajalo šolsko leto samo 81 šolskih dni (1947/48). Primerjajmo še število vpisanih z zamudami in ugotovili bomo, da je vsak naš učenec izostal vsako leto od pouka za cel mesec. In če vzamemo v roke še šolske matične liste otrok, ki so zadostili osemletni šolski obveznosti, vidimo, da je večina končala svoje šolanje v tretjem oziroma četrtem razredu. Le pet učencev je v vseh teh letih končalo 7. razred, 8. pa nihče. Iz tega si lahko ustvarimo podobo, kakšno znanje imajo naši bivši učenci, česa so sposobni, kje se lahko udeležujejo, kaj jim je dala naša šola za življenje in kako se danes lahko vprašajo v naše družbene razmere. Omeniti moram še to, da smo imeli tudi učence, ki so zapustili šolske klopi v 2. in celo v 1. razredu.

(Nadaljevanje prihodnje)

Za uspešen razvoj turizma

(Nadaljevanje z 2. strani)
urejene kanalizacije. Zato jo bo potrebno ne samo obnoviti, pač pa tudi na novo napeljati in jo opremiti s sodobnimi čistilnimi napravami. Kako zelo nesodobno je urejeno vprašanje kanalizacije dokazuje dejstvo, da je speljana iz bolnišnice z odprtim odtokom — na travnik, da se odplake iz klavnice zlivajo v reko Pivko, ki zaradi tega v poletnih mesecih razširja daleč naokrog nevdržan smrad itd.

POTREBNI SO NOVI PARKIRNI PROSTORI

V neposredni bližini Postojnske jame so letos dogradili parkirni prostor za motorna vozila. Zal pa je ta prostor premajhen za vedno večji promet in kaže se potreba po zgraditvi večjih, posebno še za parkiranje avtobusov.

Vzporedno s tem bo treba razmisлити o takojšnjih prpravah za gradnjo osrednje ceste skozi Postojno. Od predloženih petih predlogov sta sedaj v pretresu dva. Za enega se zelo zavzema ObLO Postojna in Postojnčani sami, za drugega pa Uprava za ceste LRS. Prvi predvideva rušenje kar najmanjšega števila stanovanjskih hiš in zgraditve ob novi cesti vrste trgovskih ter gostinskih obratov. Ta predlog bi bil v skladu s perspektivno urbanistično ureditvijo mesta, ki upošteva gospodarske in posebej še turistične momente. Drugi načrt pa rešuje samo vprašanje ureditve ceste I. reda, ki se vije skozi Postojno.

Za nadaljnji razvoj turizma predvideva njegov perspektivni plan asfaltiranje ceste Postojnska jama — Predjamski grad, ureditve ceste do Pivke in Črne jame, ceste Hrašče — Smihel, Postojna — Rakova dolina in ceste Postojna — Pivka. Mnogo je tudi govora o nujnosti gradnje ceste ali vzpenjače na Nanos ter vzpenjače na 674 metrov visoki Sovič nad Postojno, ki naj bi bila speljana od Postojnske jame. Na Soviču, kjer je bil nekoč grad, pa bi lahko uredili gostišče, od koder bi bil lep razgled na Pivško dolino, na Nanos, Snežnik in Javorniške gozdove.

Poseben problem predstavlja ureditev osrednje avtobusne postaje v Postojni, skozi katero vozi med sezono v 12 urah najmanj 12.000 motornih vozil, od teh več kot 300 rednih avtobusov. Tak promet pa nujno narekuje ureditev gostinstva, predvsem gradnjo motela, hotela in povečanje števila gostinskih zmogljivosti v sedanjih gostinskih obratih.

KAJ PA POSTOJNSKA JAMA?
Z nabavo tretje električne lokomotive se je prevoz obiskovalcev Postojnske jame izredno izboljšal. Letos je do 1. julija obiskalo jama skoraj 150.000 domačin in tujih gostov to je približno za 25 tisoč več, kot v lanskem prvem polletju. Kaže pa, da bo naval turistov vedno večji in zato se je porodila misel, da bi uredili v jami krožno vožnjo. Ta naj bi zajela še tiste predele jame, kamor doslej ni speljana podzemna železnica. Povezane bi namreč bile tudi Pivka, Črna in Otoška jama, kjer bi nudili turistom razne turistične usluge:

okrepčevalnice, prodajalne spominčkov, pošta, improvizirana zabavišča itd. Pred jama bi uredili športne objekte, predvsem kopalnice, za razvedrilo domačinov in turistov. Bilo bi prav, če bi elektrificiral tudi Otoško in Planinsko jama in ju tako usposobili za privabljanje večjega števila obiskovalcev.

To je le nekaj postavk bodočega razvoja turizma — omenili nismo še želje, da bi prej ko mogoče uredili v Planini Ravbarjev stol in v njem naj bi obnovili freske, zgradili camping prostore pri Pivki in Planinski jami itd. — in če se bodo na Postojnskem lotili uresničitve teh načrtov z vso prizadevnostjo, potem z upravičenostjo lahko pričakujemo, da bo ta predel koprškega okraja v kratkem zaslovel doma in po svetu kot eden izmed najbolj zanimivih turističnih področij. To pa mu bo prineslo velik gospodarski dohodek ter bo z dohodkom od kmetijstva, predvsem od živinoreje, tako močno gospodarsko obogatel, da bo po finančni moči eden prvih v okraju.

Stefan Bratina

Kje so ladje

P/l »BIHAČ« je 21. avgusta odplula iz Amsterdama s tovorom za Jugoslavijo in prispe danes, 4. septembra, v domače vode.

M/l »BLED« je 23. avgusta odplula iz Bremena v Boston, kamor prispe jutri, 5. septembra.

P/l »DUBROVNIK« je 9. avgusta odplula z Reke v ZDA, kamor prispe 8. septembra.

M/l »GORENJSKA« je 2. septembra odplula z Reke.

P/l »LJUBLJANA« je 23. avgusta odplula iz Splita za Zdanov.

M/l »MARTIN KRPAN« je 31. avgusta odplula iz Raše s tovorom za Dubrovnik.

P/l »NERETVA« je 3. septembra pristala v Suezu na poti na Japonsko.

M/l »PIRAN« je 2. septembra priplula v Hamburg, kjer manipulira s tovorom.

P/l »POHORJE« je 4. septembra odplula iz Kalkute za Jugoslavijo.

P/l »ROG« je 31. avgusta priplula v Moji na Japonskem, kjer manipulira s tovorom.

P/l »ZELENGORA« je 1. septembra priplula v Šibenik, kjer razklada tovor.

Radio KOPER

NEDELJA, 6. septembra:
8.00 Kmetijska oddaja: Pred trgativjo — V Prestranku bodo pogodbeno spitali več sto glav goveje živine — Načrti kmetijskega posestva Seča — 8.30 Z narodno pesnijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: Iz Pirana do vseh kontinentov — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Spored domačih skladb in popevk.

PONEDELJEK, 7. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Zabavna glasba — 14.30 Športna oddaja — 14.40 Izbrane melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK, 8. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Šola in življenje: Na krovu oceanke — 14.50 Glasbena medigra — 15.00 Vesti 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Narodne pesmi in plesi.

SREDA, 9. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni zapiski: Novo šolsko leto in zakon o šolstvu — 14.40 Narodni odmevi — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.40 Primorski pevski zbori.

ČETREK, 10. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Opera glasba — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Dalmatinske popevke.

PETEK, 11. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Poje zbor Radia Zagreb — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Domače aktualnosti: Potrošnja električne energije — 15.40 Igra godba LM.

SOBOTA, 12. septembra:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popevke in ritmi — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Iz naših kolektivov — 15.50 Glasbena medigra.

REŠITEV ZADNJE KRIŽANKE

Vodoravno: 1. ekran, 6. golob, 11. Plomin, 12. rjavec, 14. Weimar, 15. Ra, 16. silos, 18. Anton, 19. Vane, 21. Delo, 22. Lear, 23. rebula, 25. Cal, -1, 26. Amor, 28. list, -a, 30. ata, 33. obolos, 35. erar, 38. cona, 40. Anam, 41. oteti, 42. enota, 44. en, 45. Plinj, 46. Adonis, 48. drevak, 49. Alice, 50. Sagan.

Navpično: 47. (Ivan) C(ankar).

»SLOVENSKI JADRAN« v vsako hišo Slovenskega Primorja

Na podlagi določil Zakona o javnih uslužbenih (Uradni list FLRJ št. 53-57) objavlja razpisna komisija KOMUNALNE BANKE KOPER RAZPIS naslednjih delovnih mest pri PODRUŽNICI KOMUNALNE BANKE KOPER V ILIRSKI BISTRICI: REFERENTA LIKVIDATURE

Pogoji: Ekonomska srednja šola ali druga srednja šola z najmanj 10 let finančne službe, od teh 6 let bančne službe.

PRIPRAVNIKA BANČNEGA USLUŽBENCA

Pogoji: Dokončana Ekonomska srednja šola ali druga srednja šola. Prijave po tem razpisu je dostaviti Komunalni banki Koper v roku 15 dni po objavi.

Razpisna komisija Komunalne banke Koper

DOPISNA ŠOLA LJUBLJANA razpisuje

V P I S

v dopisne jezikovne tečaje nemščine in italijanščine prve (začetne) in druge (nadaljevalne) stopnje. Zadnji vpisni rok je 15. september 1959.

Vpis v 1., 2. in 3. letnik dopisne ekonomske srednje šole se nadaljuje; zaključil ga bomo predvidoma v oktobru, zato pohitite z vpisom. Člani organizacije ZB imajo pri šolsni popust.

Podrobna navodila in tiskovine za vpis dobite pri občinskih odborih ZB in občinskih sindikalnih svetih ali na Dopisni šoli Ljubljana, Likozarjeva 3, telefon 30-043.

Mali oglasi

DOBRO DRUŽINO za 8-urno varstvo 2 leti stare deklice, za takoj, iščem. Plača po dogovoru. Košmerlj Štefka, Koper, Belvedere, Nazorjev trg 1b-IV.

COTTUR - dvokolesa »COTTUR«, »BIANCHI«, »LEGNANO«. Ciklomotorji — Moto M.V. Nado mestni deli za dvokolesa, — ciklomotorje, — Vespe, — Lambrette, — Moto-colibri »Puch«. **COTTUR**, Trieste, ulica Crispi 8 **DVOKOLESA** od 7.000.— dalje, **CIKLOMOTORJI** od 44.000.— dalje ter **VESEPE** in **MOTORJE**, nove ter rabljene, Vam nudi tvrdka **MARCON, TRST, Ulica Pietà 3** n nova trgovna na Trgu ospedale 6. Pošiljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

Po čigavi krivdi propada piranski stadion?

Nogometiški piranskega Sidra se skrbno pripravljajo na začetek letošnje nogometne sezone. V nedeljo so imeli v gosteh enajstotico Duplice in klub oslabljeni postavi zmagali z 1:0.

Medtem ko se igralci vestno pripravljajo na tekmo, pa se njihove želje, da bi imeli letos novo igrišče, počasi razblinjajo. Pred meseci smo pisali, s kakšnim navdušenjem se je mladina lotila prostovoljnega dela pri urejevanju igrišča in kakšno razumevanje je pokazala večina podjetij. Toda zdaj je vse v glavnem zapalo. Kje so vzroki?

Predvsem je treba povedati, da je začelo občinsko komunalno podjetje odvažati kamen, ki so ga pripeljali na igrišče za ograjo. Svoje dejanje opravičujejo s tem, da potrebujejo kamen za gradnjo ceste in da bodo za ograjo poskrbeli drugega. Toda tak izgovor je precej problematičen.

Kino

KOPER: 4., 5. in 6. septembra ameriški barvni film DAISY CROCKET, 7. in 8. sept. italijanski film ZELEZNIČAR, 9. in 10. sept. angleški film IREPENENJE.

IZOLA: 4. septembra ameriški barvni film GRAND HOTEL, 5. in 6. sept. italijanski film ZELEZNIČAR, 7. in 8. sept. francoski film PROSTITUTKA, 9. in 10. sept. ameriški barvni film cinemascope SEDEM LET ZVESTOBE.

SMARJE: 5. septem. italijanski film CONTE MAX, 6. septembra angleški film USODNA NEZNANKA, 9. septembra ameriški barvni film OSVAJALEC.

SKOPIJE: 5. septembra ameriški film GRAND HOTEL, 6. septembra jugoslovanski film RISANKE, 9. septembra italijanski film ZELEZNIČAR.

POSTOJNA: 4., 5. in 6. septembra ameriški barvni film cinemascope OTOK NA SONCU, 8. in 9. septembra ameriški film VZHODNA IN ZAHODNA STRAN.

PIVKA: 5. in 6. septembra ameriški barvni film GOG, 9. in 10. septembra nemški film LUC LJUBEZNI.

SEZANA: 5. in 6. septembra italijanski film BELE NOČI, 8. in 9. septembra japonski film LEGENDA O GETSU, 10. in 11. septembra sovjetski film DVOBOJ.

Predvsem se nam zdi nespametno kamen odvažati, če smo že določena sredstva vložili za to, da smo ga pripeljali na določeno mesto. Druga stvar pa je v tem, kje in kdaj bo dobila uprava komunalnih podjetij enakovreden material.

Tako početje je zbudilo precej ogorčenja med mladino in navdušenje za prostovoljno delo je padlo, ko so videli, da nekdo ruši, kar so oni s trudom zgradili. Skrajni čas je, da se stvar razišče in da se gradnja piranskega stadiona nadaljuje po zastavljenem načrtu. Na mnogih sejah govorimo in tarnamo o pomanjkanju športnih objektov, toda ko je treba neko idejo uveljaviti, radi pogledamo skozi prste.

-lj

V NEDELJO ZAČETEK SLOVENSKEGA PRVENSTVA

V nedeljo bo po slovenskih nogometnih igriščih spet živahno, kajti začel se bo jesenski del tekmovalja v prvi nogometni ligi. Primorska zastopnika bosta igrala na domačih igriščih, vendar so klub temu njune možnosti bolj skromne. Nova Gorica se je na tekmovalje skrbno pripravila, vendar bo mariborski Branik najbrž pretrd oreh. Izola bi imela v srečanju z Ljubljano nekoliko več možnosti, vendar je njeno moštvo zelo oslabljeno zaradi poškodb najboljših igralcev in zaradi odhoda nekaterih k vojakom. Vsekakor bi športno občinstvo v Nov. Gorici in Izoli zadovoljila že polovična uspeha.

IZOLA PREPRIČLJIVO PREMAGALA KOPER

V vsakomesečnem brzopoteznem dvoboju med Koprom in Izolo je končno Izolanom le uspela temeljita zmaga nad »večnimi rivali«. Tokrat so Izolani povsem zasluženo zmagali s 35:29. Najlepši uspeh je zabeležil Izolan Mišura, ki je osvojil osem točk (100%). Odlikovali so se tudi Cijan (Izola), ki je nabral 7 in pol točke ter Hrvatini (Izola) in Sfiligoj (Koper) s 5 in pol točkami.

Na tem dvoboju je zadnjikrat nastopil za svoje moštvo poštvalni predsednik izolskega šahovskega društva Drago Dolinšek, ki odhaja na novo službeno mesto.

Obvestila in razpisi

KMETIJSKE ZADRUGE na območju občin Postojne in Ilirske Bistrice okraj Koper, imajo združne in medzadružne dogone za klavno živino v naslednjih dneh v mesecu:

Občina Postojna:
KZ Bukovje vsakega 4. v mesecu
KZ Hruševje vsakega 20. v mesecu
KZ Košana vsakega 22. v mesecu
KZ Pivka vsakega 10. v mesecu
KZ Prestranek vsakega 18. v mesecu
KZ Postojna vsakega 1. v mesecu
KZ Planina vsakega 20. v mesecu

Občina Ilirska Bistrica:
KZ Ilirska Bistrica, Prem in Jelšane vsakega 1. in 16. v mesecu
KZ Knežak vsakega 5. v mesecu.

Zadružni dogoni se opravljajo v neposredni bližini vsake kmetijske zadruge, kjer je tudi mostna tehtnica.

PODJETJE »FRUCTUS« Koper proda zaradi opustitve obrata parni kotel znamke »Vagner« biro Graz, površina 100 kvadr. metrov, dvopolno cevno z dvema batnima črpalkama pritisk 5 atm. Kotel je pregledan in je bil do pred kratkim v obratu. Obenem s kotlom prodamo montažni dimnik in druge naprave, ki so v neposredni zvezi.

Interesenti naj se javijo zaradi ogleda kotla ter prodajne pogodbe pri podjetju »Fructus« v Kopru.

Na podlagi temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ, št. 32-55) in čl. 6 Pravilnika sklada za štipendije **KOMUNALNE BANKE KOPER** razpisujemo naslednje štipendije za šolsko leto 1959-1960 za sledeče poslovne enote:

- KOMUNALNA BANKA KOPER:** 3 štipendije za dijake Ekonomske srednje šole
- Komunalna banka Koper — PODRUŽNICA ILIRSKA BISTRICA** 2 štipendiji za dijake Ekonomske srednje šole
- Komunalna banka Koper — PODRUŽNICA PIRAN:** 2 štipendiji za dijake Ekonomske srednje šole
- Komunalna banka Koper — PODRUŽNICA POSTOJNA** 2 štipendiji za dijake Ekonomske srednje šole
- Komunalna banka Koper — PODRUŽNICA SEZANA** 2 štipendiji za dijake Ekonomske srednje šole

Prednost pri razpisu imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, socialno ogroženi, predvsem iz krajev sedeža zgoraj navedenih poslovnih enot.

Informacije oz. pogoji v zvezi z razpisom so kandidatom na razpisnem v Tajništvu vseh zgoraj navedenih poslovnih enot.

Interesenti naj vložijo prošnje na Komunalno banko Koper, najkasneje do 12. septembra 1959.

Komisija za štipendije Komunalne banke Koper

Barba Vane pravi...

Uh, so me zaklali! Z gumijastim nožem naravnost v sredo srca — poslali so me na dopust za ta teden. Ker pa nimam namestnika, ki bi namesto mene opravil delo — barba Vane je le eden edini in nezamenljiv — moram torej tudi vse kar se je nabralo: košansko družino, ki hodi zajtrkovat na Kal pri Pivki, pa Korenski vrh, kjer mora stati prekrasna stanovanjska hiša, pa

prelepo restavracijo na Socerbskem gradu, pa Eldorado koprskih pivcev in še druge zadeve — odložiti in vse to naj počaka do prihodnjic in kar se bo še zraven nabralo, pa bo danes teden spet veselica in pol. Upam, da me vsaj prizadeti ta teden ne bodo preveč pogrešali, vsi skupaj pa lepo pozdravljeni!

Vaš Vane

Ob zaključku XII. grafičnih športnih iger v Kopru

Grafičarji dobro skrbje za razvoj športa

V nedeljo dopoldne je bila na koprskem stadionu slovesna razglasitev zmagovalcev dvanajstih grafičnih letnih športnih iger in razdelitev priznanj. Slovesnosti so se udeležili tudi častni pokrovitelj iger predsednik okrajnega odbora SZDL v Kopru Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik okrajnega sveta za telesno vzgojo Jože Božič in drugi gostje. Ob tej priložnosti so govorniki poudarili velik uspeh letošnjih grafičnih iger, saj so glede števila nastopajočih in glede kvalitete rezultatov prekosile vsa pričakovanja. Ugotovitev, da so lahko grafičarji za zgled, kako je treba skrbeti za razvoj športa v delovnih kolektivih, je vsekakor točna.

Najlepši dokaz za to so letošnje grafične igre v Kopru. V dveh dneh se je zvrstilo na igriščih v Kopru in Izoli nad 270 tekmovalcev in tekmovalk v sedmih športnih panogah. Na sporedu so bila številna lepa in borbena srečanja, pridelitlji pa so poskrbeli, da so se vse točke kljub pomanjkanju igrišč odvijale po razporedu.

Tekmovalci in tekmovalke so bili v petek zjutraj prijetno presenečeni, ko jih je na koprskem stadionu s krajšim nagovorom pozdravil častni pokrovitelj iger Albert Jakopič-Kajtimir. Omenil je, kako važno in naporno delo opravljajo grafičarji in da so takemu delu lahko kos le močni in zdravi ljudje. Prav zato so grafične športne igre še toliko bolj pomembne. Udeležencem je zaželel prijetno bivanje na slovenski obali ter mnogo športnih uspehov.

Najbolj zanimiva tekmovalca so bila v lahki atletiki. Pri članih se je pomerilo 30 tekmovalcev, med katerimi je imel največ uspehov Fišer (Maribor). Odlikovali so se še Debeljak (Celje), Lenassi (Koper) in Krelj (Ljubljana). Omembe vreden je rezultat Krelja na 100 metrov (12,4),

nadalje uspeh Polutnika (Celje) v metu kroglice (12,16) ter Debeljaka (Celje) v skoku v višino (165 cm).

Pri mladincih in članicah so imeli največ uspehov v lahki atletiki Mariborčani. Zlasti so se odlikovali Sajko (Maribor), Derenčin (Maribor) in Ančka Lubejeva (Maribor). Derenčin je vrgel kroglo 12,57 m daleč, Lubejeva pa je pretekla 100 metrov v 13,1 s. Tema izidoma bi se Derenčin in Lubejeva uveljavila tudi na kvalitetnejših prvenstvenih tekmovanjih.

Najbolj množična udeležba je bila na tekmovaljih v namiznem tenisu, saj je nastopilo tri moških deset ekip, pri mladincih devet in pri članicah sedem ekip. Med člani je imela največ uspehov

PLAVANJE OKRAJNO PRVENSTVO V KOPRU

V nedeljo bo v Kopru začetek letošnjega okrajnega prvenstva v plavanju. Udeležili se ga bodo najboljši plavalci Kopra, Izole, Pirana in Ilirske Bistrice. Pričakujejo pa tudi udeležbo najboljših plavalcev in vaterpolistov iz Nove Gorice in Mirna.

Kolikor ne bo vremenskih nevarnosti lahko pričakujemo, da bo letošnje okrajno prvenstvo v Kopru tako glede množičnosti kakor glede kvalitete najuspešnejša tovrstna prireditel. Gledalci bodo imeli priložnost, ogledati si okrog 50 različnih plavalnih točk z nastopom pionirjev, pionirk, mladincev, mladink, članov in članic. Na koncu se bodo pomerili tudi vaterpolisti za naslov mladinskih, pionirskih in članskih prvakov.

NOGOMET

Izola — Kladivar 6 : 5

V tekmi za jugoslovanski nogometni pokal je Izola na svojem igrišču s težavo premagala celjskega Kladivara. V regularnem času je srečanje končalo neodločeno 2:2. Ker tudi v obeh podaljških ni prišlo do odločitve, so streljali enajstmetrovke. Domačini so bili uspešni štirikrat, gostje pa le trikrat.

Tekma sama ni bila na posebni višini. Igralcem se je poznalo, da še niso povsem v formi, res pa je tudi, da jih je oviralo blatno igrišče.

V primorskem nogometnem prvenstvu

pripravljajo večje spremembe

Sestega septembra bo v Kopru ustanovna skupščina okrajne nogometne podzveze. Tako bomo odslej imeli na Primorskem dve okrajni podzvezi, tekmovalna komisija pa bo še vnaprej enotna. Kakor smo zvedeli, se bodo ustanovne skupščine v Kopru udeležili tudi člani primorske nogometne podzveze. Razpravljali bodo tudi o večjih spremembah v primorskem prvenstvu. V zvezi s tem smo se obrnili z več vprašanji na tehničnega sekretarja Primorske nogometne podzveze Franca Zorna.

Kakor smo zvedeli, je Primorska nogometna podzveza že pripravila osnutek za nov način tekmovanja na Primorskem. Ali bi nam lahko navedli nekaj podrobnosti?

Ze večkrat smo razpravljali o oblikah tekmovanja, ki bi nam pripomogle do izboljšanja nogometa na Primorskem, hkrati pa tudi do množičnosti. Z ustanovitvijo koprskc okrajne podzveze so dane realne možnosti za ustanovitev dveh okrajnih lig, v katerih bi tekmovalc enajstotice delovnih kolektivov ter B moštva močnejših primorskih enajstotice. Prednost tega načina tekmovanja so očitne. Predvsem bi se razširile vrste aktivnih nogometašev, prva moštva močnejših primorskih enajstotice pa bi imela na razpolago dovolj rezervnega kadra, ki bi bil v stalni formi. Zlasti je to važno za oba naša predstavnika v conski ligi — Izolo in Novo Gorico. Tekmovanje po okrajnih bi pripravili tudi zaradi varčevanja z denarjem.

V tem primeru bi torej primorska liga odpadla?

Nekateri menijo, da bi klubi tekmovali le v okrajnih ligah. Toda po mojem mnenju to ne bi bilo primerno. Dosedanji način tekmovanja namreč ni bil spodbuden, saj ni iz primorske lige izpadlo nobeno moštvo. Zato mislim, da bi bilo najprimerneje, če bi ustanovili kvalitetno primorsko ligo, v kateri bi nastopale vse lanske enajstotice, razen Ilirske Bistrice in Adrice. Zadnji dve moštvi v tej ligi bi izpadli, uvrstili pa bi zmagovalca obeh okrajnih lig.

Ali se obetajo spremembe tudi v mladinskem in pionirskem prvenstvu?

Menim, da bi bilo najprimerneje, če bi mladinska in pionirska moštva tekmovala skupaj s članskimi ekipami. To je namreč najceneje, saj člani običajno potujejo s kamioni ali avtobusi in prpeljejo s seboj tudi mladinsko moštvo. Mladina in pionirji naj bi tekmovali po okrajnih, zmagovalci obeh okrajnih lig pa bi se pomerili za naslov primorskih prvakov.

Moje mnenje je, da moram pa povedati, da klubi na splošno posvečajo zelo malo pozornosti mladinski ekipam, saj razen Kopra, Nove Gorice in Ajdovšine sploh nimajo registriranih igralcev.

Naši klubi se večkrat pritožujejo zaradi pomanjkanja denarja. Trdijo, da je to glavni vzrok, da si ne morejo preskrbeti kvalitetnih trenerjev. Kakšno je vaše mnenje o tem vprašanju?

Mislím, da glede denarja stvar ni tako kritična, kot jo nekateri prikazujejo. Nekateri klubi, ki imajo aktivne odbore, teh težav skoraj ne poznajo. Seveda če po končanem prvenstvu vse delo zaspi, ostanejo blagajne prazne. Če pa organizirajo odborniki nabiralno akcijo in razne priložnostne prireditve, pa se po mojem mnenju lahko zbere najnujnejša sredstva. Kar pa zadeva trenerje, se moramo opreti na lastne sile. V vsakem kraju bomo našli starejše, izkušene igralce, ki se bodo radi odzvali, če jih bomo povabili. Le-te bi lahko poslali na vadihiške tečaje in bi njihovo znanje povsem zadostilo našim potrebam. Tudi z domačimi trenerji je možno napredovati, če ima klub poživljavalne igralce in delavne odbornike, ki živijo moštvi moralo in skrbje za trdno disciplino.

Za konec nas zanima še vaše mnenje o kritikah, ki so jih lani izrekli na račun sojenja ter raznih incidentov na igriščih?

V nekaterih primerih so delali posamezni sodniki res napake, vendar lahko trdim, da te napake niso vplivale na končno razvrstitev moštev na lestvici. Letos se nam obeta v sojenju korak naprej. Uspejo nam je namreč vzgojiti vrsto novih sodnikov. S tem so dane možnosti, da izbiramo najboljše.

Glede incidentov vam lahko zatrđim, da smo z naše strani napravili vse, da jih z ostrimi disciplinskimi ukrepi preprečimo. Toda vsi ti ukrepi bodo ostali brez haska, če ne bodo tudi sami klubi vzgajali igralcev in občinstva ter odborniki sami dajali zgled na igriščih.

Ljudska pravica pred Mariborsko tiskarno in Moškričevo tiskarno iz Ljubljane. Pri mladincih je osvojila prvo mesto tiskarna »Toneta Tomšiča« iz Ljubljane, pri članicah pa Blasnikova tiskarna iz Ljubljane.

V odbojki je zmagala pri članih Ljudska pravica, pri mladincih in članicah pa Delo. Vsega skupaj je nastopilo v odbojki 20 ekip. V kegljanju se je pomerilo šest moštev. Zmagal je Celjski tisk pred Mariborsko tiskarno in Delom.

Glede števila udeležencev so zelo uspela tudi strelska tekmovanja, saj je nastopilo nad 100 članov, mladincev in članic. Pri članih je zmagalo Delo, pri mladincih in članicah pa Mariborska tiskarna. Mariborčani so bili uspešni tudi v balkanski štafeti.

Najbolj ogorčene borbe so bile v nogometu, saj so se skoraj vse tekme končale z minimalno razliko 1:0. Končno zmago so si priborili Celjani z zmago nad Ljudsko pravico 1:0. Tretje mesto je zasedla Mariborska tiskarna, četrto pa Delo.

Domačini so prvokrat nastopili na grafičnih igrah in so zasedli častno deveto mesto. Največ uspehov so imeli v lahki atletiki, kjer je Lenassi osvojil tretje mesto med posamezniki v skupnem plasmanu. Odlikovali so se tudi strelci, ki so osvojili četrto mesto ter tekači, ki so zasedli v balkanski štafeti peto mesto.

V skupnem plasmanu je Mariborska tiskarna tudi letos dokazala, da ima v svojih vrstah najboljše športnike, saj je ponovno s prepričljivo razliko osvojila prvo mesto (283 točk). Drugoplasirani Celjski tisk je osvojil 244 točk, ljubljansko Delo pa je nabralo 240 točk. Domačini so osvojili 60 točk.

Ob koncu naj pohvalimo odlično organizacijo tekmovanja. Brez pretiravanja lahko rečemo, da nismo naleteeli na marsikaterem republiškem prvenstvenem tekmovanju na tako skrbno pripravljeno organizacijo, nemoten potek vseh tekmovanj ter na tako vestno in hitro objavljanje izidov. LOK

KRITIČNE ZADNJE SEKUNDE SKOFJA LOKA : IL. BISTRICA 82:83 (37:32)

V prvem kolu jesenskega prvenstva v II. republiški košarkarski ligi je Partizan iz Ilirske Bistrice gostoval v nedeljo v Skofji Loki. Nedeljska tekma je bila vseskozi živahna in domači so ob sijajni podpori gledalcev v prvem polčasu izbojevali naskok petih točk. V drugem delu igre pa je Lenarčič v zadnjih sekundah dosegel s košem iz kazenskega meta zmago za goste. Največ košev za Ilirsko Bistrico sta dosegla Lenarčič (35!) in R. Grlj (22), moštvo pa se je s pričakovano zmago dvignilo s sredine pod sam vrh prvenstvene lestvice.

STOTICA ZA UVOD

MARIBOR : POSTOJNA 121:53 (49:22)

V prvem jesenskem spopadu za točke v I. kvalitetni slovenski ligi je doživela Postojna v nedeljo v Mariboru najvišji poraz v letošnjem prvenstvu. To pa predvsem zato, ker je moštvo zaradi odsotnosti treh igralcev prve petorke, ki se še vedno muče v srednješolski mladinski delovni brigadi, odpotovalo v Maribor nepopolno in močno pomlajeno. Zmagala je razigrana vrsta »Maribora« z rezultatom 121:53 (49:22).

V nedeljo ob 10. uri bo nastopil v Gregorčičevem drevoredu v Postojni drugoplasirani Branik iz Maribora. Moštvo Postojne bo tokrat nastopilo popolno in obeta se vsaj enakopravni boj, v katerem pa ima Branik le nekoliko več prednosti za zmago. Spomladanski dvoboj v Mariboru se je končal z zmago Branika s 65:50. M. A.

73 KOŠEV POD NEURJEM

POSTOJNA B : KOPER 19:18 (4:3)

Nedeljsko prvo jesensko kolo spopadov pod koši v okrajni košarkarski ligi bo ostalo vseskozi obeleženo z vzvečkom: neregularno! Kajti v treh dvehbojih so se tri moštva okoristila s popolnim izkupičkom šestih točk, vendar vsaj dvakrat po naključju v okoliščinah, kakršnih si na naših igriščih več ne želimo.

V Piranu bi se morala domača vrsta srečati z B ekipo Partizana iz Ilirske Bistrice. Ker pa Pirančani dvoboja niso najavili, je podzveza v Postojni odločila, da pripade zmaga B striclanom z izidom 20:0 p. f., hkrati pa se moštvo Pirana kaznuje z odvzemanjem kazenske točke. Primer energičnega kaznovanja Pirančanov je nedvomno povsem na mestu, hkrati pa naj služi tudi ostalim moštvom kot resno opozorilo za nadaljnji, nemoten potek tekmovanja.

Drug in obenem največji spodbudljaj v letošnjem prvenstvu se je dogodil v nedeljo v Postojni, kjer je nepopolno mladinsko moštvo zadalo prvi poraz ekipi Kopra. Takoj naj poudarimo, da poraza ne gre jemati resno, kajti obe moštvi sta tekmo odigrali v tako neverjetnih okoliščinah, da kaj podobnega zadnja leta na naših igriščih še nismo videli. Moštvi sta po sporazumu obeh vodij odigrali tekmo v neurju in spolzko betonsko igrišče je bilo vse prej kot nared za igro. Temu primeren je tudi končni rezultat 19:18 v korist Postojne, ki je neverjetno nizek. Največ košev so dosegli Jakomin (8) in Zerjal (6) za goste, za domače pa Markovič (6) in Tomič (4). Kljub porazu v Postojni moštvo Kopra še nadalje vodi v ligi, tesno za petami pa mu sledi Partizan iz Izole.

Edini dvoboj I. jesenskega kola, ki mu ne moremo ničesar očitati, so odigrali v nedeljo v Izoli. Tam je gostovalo moštvo Partizana iz Sežane in doživelo katastrofalen poraz. Izid 83:21 (35:12) je sam po sebi dovolj prepričljiv za trditve, da bo Partizan iz Izole v nadaljnjih dvobojih kar najbolj resno posegel v spopad za osvojitve lavičarje prvaka. Predvsem smo po prikazani igri dolžni omeniti domačo trojico Lavrenčič (29), Tul (29) in Kleva (23), ki je solidno vigrana in bo podobno kot Sežani polnila koše tudi drugim moštvom v okrajni konkurenci.

Lestvica okrajne lige po 1. jesenskem kolu:

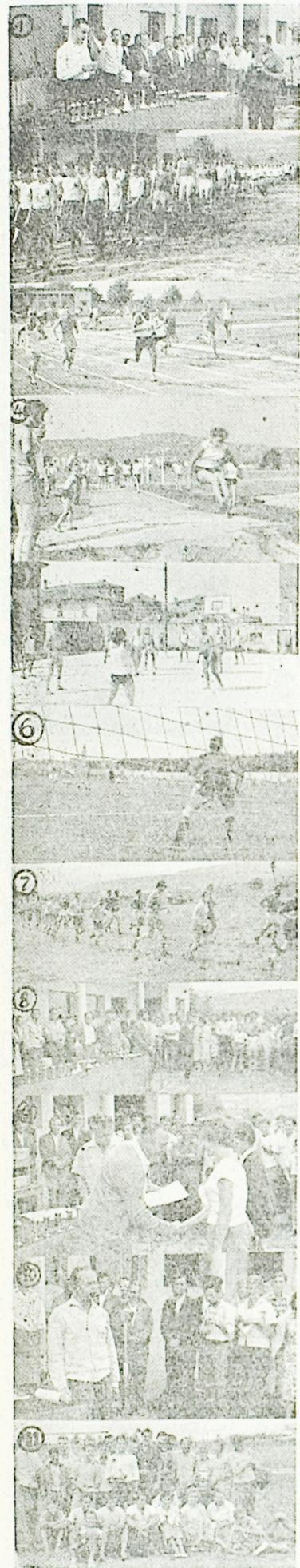
Koper	6	4	1	1	299:241	9
Izola	6	3	2	1	347:255	8
Piran	6	3	0	3	263:255	5
Postojna B	6	2	1	3	179:220	5
Il. Bistrica B	6	2	0	4	121:154	4
Sežana	6	2	0	4	192:263	4

Ni dvoma, da bomo o spopadih 2. kola prvenstva, ki bo na sporedu v nedeljo, zapisali lahko mnogo več pohvalnih besed. M. A.

Pokal, ki ga je za zmagovalno ekipo na XII. grafičnih športnih igrah Slovenije pripravil CZP Primorski tisk v Kopru

XII. GRAFIČNE LETNE ŠPORTNE IGRE V SLIKAH

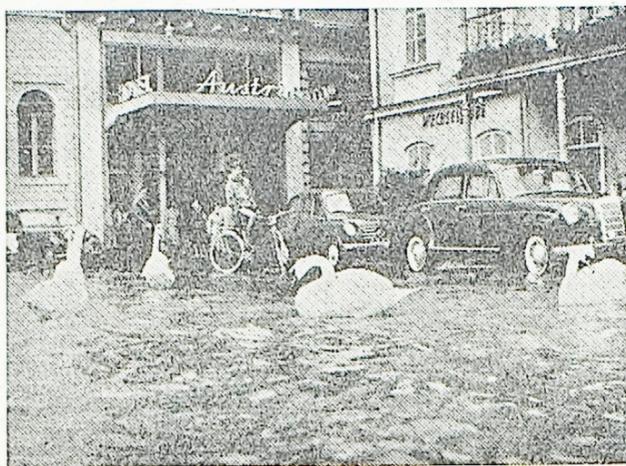

Od zgoraj navzdol: 1. Predsednik prireditelne odbora XII. GSIS in direktor CZP Primorski Usk Stane Skrabar otvarja igre na koprskem stadionu minulí petek dopoldne; 2. udeleženci iger — člani grafičnih kolektivov iz vse Slovenije — defilirajo po otvoritvi na tekmovalna mesta; 3. in 4. Lahkotletska tekmovalca; 5. Pomerili so se tujlavo mladince; 6. Pomerili so se tujlavo mladince; 7. Pomerili so se tujlavo mladince; 8. Pomerili so se tujlavo mladince; 9. Tehnični vodja XII. GSIS Maks Kotnik je ob koncu razdelil diplome in pokale; 10. Predsednik sindikata grafičarjev Slovenije in direktor CZP Delo Zlatko Mečnik zaključuje igre in izreka posebno pohvalo prireditelju; 11. Veseli in ponosni na dosežene uspehe po končanem tekmovanju; kolektiv CZP Delo iz Ljubljane.

Ontarijski volk

Kanada je po svoji razsežnosti tolikšna kakor cela Evropa in po velikosti druga država na svetu. Najjužnejša izmed njenih provinc se imenuje Ontario. Od ZDA jo ločijo Velika jezera: Ontarijsko, Erijsko, Huronsko in Zgornje. Danes že dokaj naseljeni svet je bil pred desetletji mestoma še skoraj prazen. Oživljala ga je le divjačina, med njo volkovi pasme Timber, ki so po rasti in lastnostih povsem enaki kojotom, prerijskim volkovom.

Prvi naseljenci so bili tudi v Kanadi predvsem lovci. Preganjali in uničevali so tudi ontarijske volkove, ki človeku in domači živini niso bili nevarni, ker so se hranili z manjšo divjačino, srnami, zajci in celo s podganami in mišmi. Timber-volkovi so danes malone iztrebljeni. Medtem ko je kanadska vlada prej plačevala za vsakega ubitega volka 25 dolarjev je zdaj izdala stroge odredbe za njihovo zaščito.

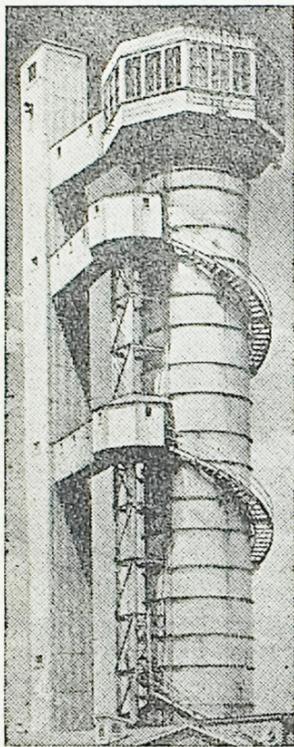
Te dni so bile v Avstriji hude poplave. Reka Ischl je podrta mostove in jezove in poplavlila cela mesta, da ne govorimo o poljih, kjer je bila na posevkih povzročena ogromna škoda. Na sliki je videti labode iz mestnega parka v Gmundenu — za spremembo se lahko sprehajajo po vodi po vsem mestu. Zelo visok vodostaj je bil zabeležen tudi na Donavi, ki je prav tako porušila nekaj mostov ter poplavlila del dežele

SATELITI ZA ZVEZO

Najkasneje do 1961 kanijo ZDA poslati v sinje višave tri satelite, ki bodo v višini 42.000 km krožili okrog Zemlje in služili kot rešilne postaje za trenutno prenašanje televizijskih, teleprinterskih in radijskih znakov iz enega mesta v drugo.

V ospredju nenehnega političnega in vojaškega vrenja v Srednji Ameriki je te dni razen Cube še Nicaragua, kjer se uporniki bore proti diktatorskemu generalu Somozi. Vodja upornikov je Enrico Lacaio Farfan. Dežela je bogata s kavo in sladkorjem, pa tudi drugih dobrin je obilo, le da so še docela neizkoriščene. Vse gospodarstvo je v rokah diktatorja Somoze in njegove družine, na vsem pa drži roko ameriški kapital. Na sliki: mlada obiralka kave v bližini glavnega mesta Managua. Nicaragua je še posebej dragocena za ZDA, ker nameravajo preko te dežele (velike okrog dve tretjini Jugoslavije s komaj milijonom prebivalcev) zgraditi prekop za razbremenitev Panamskega, imajo pa v tej deželi najeta tudi vojaška oporišča

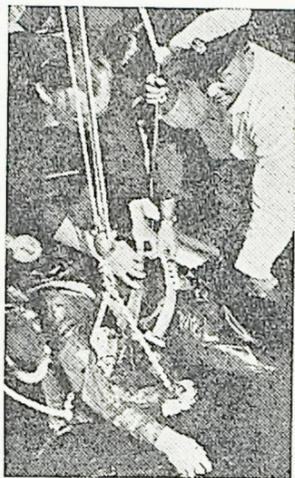
Stolp na gornji sliki služi za vračanje v življenje ponesrečenih podmorničarjev. Znano je, da človek ne sme iz hudih morskih globin naglo na površje, marveč se mora zmanjševanemu pritisku vode postopoma privajati. V ta namen služi ta petnajst metrov visoki stolp v nekem podmorniškem oporišču ZDA

LAHKO UMLJIVO

Nedavno so v Angliji objavili odredbo, ki se glasi: »Vse brozjavke izvzemši vladne morajo biti sestavljene v enostavnem in lahko umljivem jeziku.«

HVALEŽNA TRTA

Za vso skrb in nego, ki jo je kmet Josip Božić v dalmatinski vasi Gordun posvečal trti, ki se kosati tik pred njegovo hišo, ga je letos nagradila s 1050 grozdi. Niti eden med njimi ni majhen ali kilav. Tri sto kolov trtja bi mu dalo toliko kot mu je prinesla ena sama vzorno oskrbovana trta. Grozdja za majhen vinograd!

Zrtev monstruma iz Loch Nessa — ta že dolgo straši po glavah Škotov — je te dni postal izurjeni angleški potapljač, 31-letni Johnnie Newbold. Spravil se je na raziskavo jezera, da bi končno ugotovil, kaj je na vztrajnih govoricah o jezerskem zmaju resnice, pa ga je pri tem zadela embolija. Le nagli pomoči z neke jahte v bližini gre hvala, da je mož ostal še živ

Zoološki vrt v Bremenhavnu je postal te dni bogatejši za tri lepe primerke tljulenjih mladičev. Tolšča, ki jo te živali prineso s seboj na svet za prvih pet tednov, je že porabljena in jih je zato treba hraniti z ribami (na sliki)

Zahodna Indija

Odkril jo je, kot znano, Krištof Kolumb in od tam so kasneje evropske sile prodirale v vse tri Amerike. Zdaj je pod istim imenom nastala tam politična zveza — stara bo eno leto — v sklopu britanske zveze držav. V nekaj letih postane Zahodna Indija samostojna otoka država, podobno kakor Indonezija. V novo politično zvezo spadajo otoki Trinidad, Jamaica, Barbados ter Otočje pod in Otočje nad vetrom s skupno površino 19 tisoč kvadratnih kilometrov, kar je nekako za tisoč kvadratnih km manj kot meri naša LR Slovenija. Po dolžini pa sega nova državna enota 1600 km daleč, to je od Jamaice do Tri-

nidada. Na slednjem je zvezna prestolnica Port of Spain. Prebivalstva ima Zahodna Indija tri milijone. Izredna so njena naravna bogastva, med drugim na Trinidadu neizčrpane zaloge nafte in velikanse rafinerije, Jamaica pa je največji dobavitelj aluminijeve rude na vsem svetu.

NAJVEČJI PREGOVNIK NA SVETU

Dajal bo letno 25 milijonov ton premoga. Priloge za začetna dela se bližajo koncu in potem bo v vzhodnosibirski pokrajini Krasnojarsk odprt največji premogovnik na svetu.

NESSY

»Nessy«, razvpito pošast v škotskem jezeru Loch Ness, ki jo zasledujejo že mnogo let, so letos videli že štirikrat, enkrat kar poln avtobus potnikov. Tako zatrjujejo zdaj na Škotskem.

ZRAČNI PROMET V ZDA

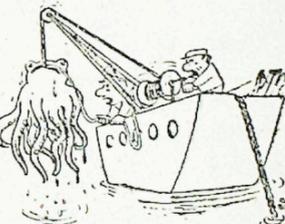
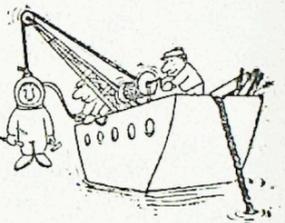
Lani je zajel 45 milijonov potnikov. Računi Ameriške zvezne agencije za letalstvo predvidevajo za prihodnje leto 56 milijonov, za leto 1970 pa že 118 milijonov potnikov samo v notranjem prometu.

SAJ LE SPREMENBA...

Bivši boksarski šampion v peresni, lahki in velter kategoriji Henry Armstrong je opustil svoj poklic in postal baptistični duhovnik. Potek njegovega razgibanega življenja filmata sedaj dva neodvisna hollywoodska producenta.

Gornja slika pa kaže aparature in druge naprave, s katerimi angleška televizija prenaša evropski program v Ameriko — toda ne še brezžično, marveč s pomočjo podmorskega kabla

— Brez besed

Jack London:

64

SMOKE BELLEW

Hudournik je počistil svoj krožnik, pa ni kazal tem posebnega navdušenja. Svoja gostitelja je ogledoval izpod čela. »Čujta, prijateljca,« je rekel obotavljajoč se. »Lahko bi mi izkazala veliko uslugo. Prodajta, posodita ali darujta mi dvanajst jajc.«

»Pa še kako rada,« je odgovoril Dimač. »Sama po sebi vem, kaj se pravi hrepeneti po jajcih. Tako uboga seveda nisva, da bi gostoljubnost prodajala. Dobiš jih zastoj.« Krepka brca pod mizo ga je opomnila, da se Čok začena razburjati. »Dvanajst, praviš?«

Hudournik je prikimal. »Daj, Čok,« je ukazal Dimač, ocvrtil mu jih dvanajst. Saj vem, kaj je to. Kolikokrat sem bil tako ješč, da bi jih bil pripravil dvajset kakor bi mignil.«

Toda Hudournik je zgrabil postrežljivega Čoka za rokav in mu začel razlagati: »Ne mislim ocvrtih, ampak tako z lupinami.«

»A, ti jih hočeš s seboj?«

»Seveda.«

»Toda to ni več gostoljubje,« se je upiral Čok. »To je že kupčija.«

Dimač je prikimal. »Veš, Hudournik, to je pa druga stvar. Mislim sem, da bi jih rad jedel. Vidiš, midva imava z jajci posebne račune.«

Nevarna modrina v očeh gosta je začela postajati nevarnejša. »Saj vama jih plačam,« je rekel ostro. »Koliko stanejo?«

»Ampak samo dvanajst?« je odvrnil Dimač. »Po dvanajstih jih ne moreva prodajati. Midva sva trgovca z jajci na debelo, ne pa štacunarja. Ne marava se ukvar-

jači s prodajanjem na drobno, ker bi s tem najino veletrgovino uničila. Najina zaloga jajc je obilna in če jo prodava, jo prodava vso ali pa nič.«

»Koliko jih pa imata in koliko hočeta zanje?«

»Koliko jih imava, Čok?« je vprašal Dimač.

Čok se je odkašljajl in začel glasno računati na pamet. »Čakaj, da vidm. Devet sto trinsedemdeset manj devet jih je ostane devet sto dvainšestdeset. Po deset dolarjev bi vse skupaj zneslo nekako devet tisoč šest sto dvajset dolarjev. Seveda sva poštna trgovca in za vsako pokvarjeno jajce ti denar povrneva, čeprav vem, da ga ni slabega med njimi. Sicer pa nisem v Klond ku še nikoli videl slabega jajca. Kdo pa bi bil tako bedast, da bi v to deželo nosil pokvarjena jajca.«

»To je pravično,« je potrdil Dimač. »Za vsako pokvarjeno jajce ti denar povrneva. Torej ti predlagava tole: plačaj devet tisoč šest sto dvajset dolarjev, pa bodo vsa klondajska jajca tvoja.«

»Saj jim potem lahko naviješ ceno na dvajset dolarjev in si denar podvojiš,« mu je svetoval Čok.

Hudournik je žalostno zmajal z glavo in si naložil fižola. »To bi me preveč stalo,« je rekel. »Potrebujem jih le nekaj. Prodajta mi jih dvajset ali trideset, pa vama jih plačam po deset dolarjev. Tudi po dvajset vama jih plačam. Ampak da bi vsa kupoval? Kam pa bom z njimi?«

»Vsa ali pa nič, se je glasila Dimačeva odločna izjava.«

»Poslušajta me,« je vzkliknil Hudournik v nenadnem izbruhu zaupnosti. »Vse vama bom odkril, samo prosim vaju, naj ostane med nami. Gotovo vesta, da sem bil zaročen z gospodično Arral. Ona je pa zaroko razdrila, kar tudi vesta. Saj vse mesto o tem govori. Zanj bi rad kupil ta jajca.«

»Aha!« je prezirljivo vzkliknil Čok. »Zdaj šele razumem, zakaj jih hočeš imeti v lupinah. No, kaj takega!«

»Kaj takega?«

»Tvoji naklepi so naravnost podli,« je nadaljeval Čok z glasom najkrepkejšega ogorčenja. »Prav nič bi se ne čudil, če bi ti kdo nasul za kožo svinca. Pa saj bi tudi zaslužil.«

Hudournik se je začel razvematj in vsak hip je bilo pričakovati, da plane na dan njegova znana berserberska besnost. Začelo mu je viti roke, tako da so se vilice med prsti krivile, iz oči pa so mu sršeli preteči bliski. »Čok, prosim te, povej mi jasno, kaj pravzaprav misliš. Ako misliš kaj zahrbtnega?«

»Mislim, kar mislim,« je srdito odvrnil Čok. »In povem ti, da moje misli niso bile zahrbtne. Sicer pa tudi tvoj namen ni zahrbtn, temveč predhrbten. Drugače jih sploh ne moreš metati.«

»Metati, kaj?«

»Jajca, češplje, limone, karkoli. Toda rečem ti, Hudournik, ti se motiš. Tisti, ki se zbirajo v gledališču, ne bodo trpeli kaj takega. To, da je ona gledališka igralka, še ni noben razlog, da bi jo smel javno obmetavati s kurjim sadjem.«

Trenutek je kazalo, da se bo Hudournik razpočil ali da ga bo zadela kap. Pogoltnil je požirek vroče kave in si polagoma opomogel.

»Motiš se, Čok,« je mirno rekel. »Ni moj namen, da bi metal jajca vanjo. Človeče,« je vzkliknil v rastoči razburjenosti, »rad bi ji dal tista jajca na krožniku, ocvrta, stepena, kakor ji najbolj ugajajo.«

»Saj sem vedel, da se motim,« je toplo rekel Čok.

»Vedel sem, da bi ti ne storil kaj tako podlega.«

»Že dobro, že dobro, Čok,« je dejal Hudournik odpuščajoče. »Vrnimo se k naši kupčiji. Zdaj vesta, zakaj bi rad tista jajca in zakaj se mi tako mudi.«

»Ali daš devet tisoč šest sto dvajset dolarjev?« je vprašal Čok.

»To je tolovajstvo in nič drugega,« je srdito izjavil Hudournik.

»Kupčija je,« ga je zavrnil Dimač. »Menda vendar ne misliš, da sva začela trgovati z jajci zaradi najinega zdravja, kaj?«

»Dajta si no dopovedati. Potrebujem jih le dvajset, trideset. Plačam vama jih po dvajset dolarjev. Le kaj bi počel z ostalimi? Preživel sem že leta in leta, ne da bi jih pokusil, in mislim, da si bom tudi v bodoče znal pomagati brez njih.«